

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Novi okrajni cestni odbori.

Zakon o samoupravnih cestah z dne 8. maja 1929 («Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti» dne 10. junija 1929) določa v členu 73: »Če okrajnih cestnih odborov ni, jih je treba ustanoviti po tem zakonu najdalje do dne 1. septembra t. l.« Iz tega razloga hočemo v naslednjem navesti tiste določbe imenovane zakona, ki se nanašajo na okrajne cestne odbore.

Sestava cestnih odborov.

O tem razpravljajo člani 50—59 navedenega zakona, ki določajo sledeče: Cestni odbori so pomožni organi oblastne samouprave za gradnjo in vzdrževanje njenih cest. V vsakem političnem srezu se ustanovi po eden ali več cestnih odborov. Okrajni cestni odbor ima 7 do 20 odbornikov ter se izvoli za tri leta. Za člana okrajnega cestnega odbora more biti izvoljen vsakdo, ki more biti občinski odbornik. Število odbornikov poedinih cestnih okrajev odreja pristojni organ oblastne samouprave po velikosti cestnega okraja. Cestni okraj, ki ima manj nego 20.000 prebivalcev, mora imeti najmanj 7 odbornikov, od 20.000 do 30.000 prebivalcev najmanj 10, od 30.000 do 40.000 prebivalcev najmanj 12, preko 40.000 prebivalcev najmanj 15 odbornikov.

Porazdelitev odbornikov, ki se volijo v okrajni cestni odbor med poedine občine cestnega okraja vrši pristojni organ oblastne samouprave glede na velikost občine, na davčno moč, na število prebivalcev in na prometne razmere. V občinah, ki imajo nad 3000 prebivalcev, se mora odrediti vsaj po en odbornik. Člane okrajnih cestnih odborov volijo občinski odbori. V ta namen sme pristojni organ oblastne samouprave združiti več manjših občin. Pristojni organ oblastne samouprave sme imenovati v vsakem okrajnem cestnem odboru poleg izvoljenih odbornikov še naj več tri odbornike, ki so opravljali slične posle in ki bi mogli koristno služiti tej ustanovi.

Okrajni cestni odbor izvoli v prvi seji izmed sebe načelnika okrajnega cestnega odbora. To volitev vodi odbornik, ki je po letih najstarejši. Da je volitev veljavna, je treba prisotnosti najmanj 3 četrtin vseh odbornikov in absolutne večine (polovice + 1) glasov vseh prisotnih odbornikov. Če zbog nezadostne udeležbe odbornikov ni mogoče izvoliti

načelnika, se mora izvršiti v 14 dneh nova volitev načelnikova, ne glede na število prisotnih članov. Volitev je tajna z glasovnicami. Če se pri glasovanju ne doseže absolutna večina, je treba takoj pristopiti k ožji volitvi. Če se dobota pri ožji volitvi enaki števili glasov, se izvrši volitev z žrebanjem. Po izvolitvi načelnika se izvoli njegov namestnik, za kar veljajo iste odredbe, ki veljajo za volitev načelnikovo. Pritožbe zoper to volitev se morejo vložiti v 14 dneh od dne volitve pri pristojnem organu obl. samouprave.

Sedež okrajnega cestnega odbora je praviloma sedež načelnikov; vendar pa sme odrediti pristojni organ obl. samouprave, ko je zaslišal ta odbor, tudi drug kraj. Člani okrajnega cestnega odbora opravljajo posle praviloma brezplačno. Onim odbornikom, katerih stanovišče je nad 4 km daleč od sedeža okrajnega cestnega odbora, se sme priznati za one dni, ko so prisostvovali sejam okrajnega cestnega odbora, odškodnina za potne stroške in prehrano v obliki dnevnic, ki ji odredi višino okrajni cestni odbor in jo odobri pristojni organ obl. samouprave. Načelniki okrajnih cestnih odborov imajo za redno opravljanje svojih poslov nagrado od 15 do 30 Din, odborniki pa od 5 do 10 Din na leto po kilometru oblastnih cest, ki jih vzdržujejo, poleg tega pa posebno odškodnino za izredne posle izven svojega okraja, opravljene po naročilu ali z naknadno odobritvijo pristojnega organa obl. samouprave, odnosno načelnika okr. cestnega odbora. Noben član okr. cestnega odbora ne sme prevzeti v svojem okraju gradnje ali dobave za potrebe samoupravnih cest, dokler traja njegovo službovanje. V neizogibnih primerih sme dati pristojni organ obl. samouprave izjemno dovolitev.

Pristojnost cestnih odborov (čl. 60-66)

Okrajni cestni odbor upravlja cestni prispevek in pazi na to, da se pokrivajo stroški za gradnjo in vzdrževanje oblastnih cest. Skrbi za plačevanje obresti in odplačevanje dolgov. Okrajni cestni odbor: 1. sodeluje pri vzdrževanju oblastnih cest po navodilih pristojnega organa obl. samouprave; 2. vrši nadzorstvo nad gradnjo in vzdrževanjem občinskih cest; 3. sklepa o podpori za občinske ceste; 4. posreduje v sporih, ki se nanašajo na občinske ceste; 5. opravlja vse potrebne posle na zahtevo pristojnega organa obl. samouprave; 6. sestavlja proračun cestnega okraja; 7. sklepa o okrajni dokladi; 8. zaključuje letni račun.

Proračun dohodkov in izdatkov cestnega okraja za nastopno leto mora skleniti okr. cestni odbor najkasneje v 2 mesecih pred začetkom omenjenega leta. Predložiti se mora pristojnemu organu obl. samouprave najdalje 14 dni po zaključku. Načelnik okr. cestnega odbora ali, če je zadržan, njegov namestnik, je izvrševalni organ okr. cestnega odbora. On mora sestaviti proračun in položiti letni račun, ki mora biti izpričan s prilogami. Na predlog pristojnega organa obl. samouprave ima veliki župan pravico odstraniti od posla one člane okr. cestnega odbora, pa tudi načelnike same, ki prekršijo v večji meri zakon ter zanemarjajo svoje dolžnosti, kakor tudi razpustiti ves okr. cestni odbor.

Omeniti je tudi treba člen 72 zakona o samoupravnih cestah, ki se tiče zlasti Slovenije ter odreja: »Kjer obstoje sreske samouprave, prevzemajo okrajni cestni odbori, ustanovljeni po tem zakonu, do nove organizacije sreske samouprave tudi vse ostale posle iz doseadanja pristojnosti teh samouprav. Isto velja za okrajne cestne odbore, katerih konstituiranje je že odrejeno po obstoječih predpisih.«

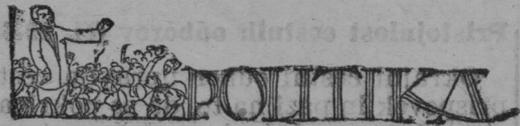
Oblastne ceste 1. reda.

Zakon o samoupravnih cestah z dne 8. maja 1929 razločuje oblastne ceste 1. reda in oblastne ceste 2. reda (okrajne ceste), poleg njih občinske ceste 1. in 2. reda ter dovozne ceste k železniškim postajam. V prehodnih odredbah tega zakona (člen 70) se določa, da razdelitev obstoječih oblastnih cest izvrši minister za gradbe. Minister je to sto-

ril z naredbo, ki so jo objavile »Službene Novine« v Beogradu dne 16. julija. Na Slov. Štajerskem in sosednem Koroškem ter v Prekmurju so za oblastne ceste 1. reda proglašene te-le ceste:

1. Gornjigrad—Radmirje—Letuš,
2. Dravograd—Slovenjgradec—Velenje—Šoštanj—Letuš—Sv. Peter v Sav. dol.
3. Dravograd—Črna do državne r. cie.

4. Zg. Dolič—Vitanje—Vojnik s krilom Vitanje—Stranice.
5. Celje—Šmarje pri Jelšah—Mestinje—Rogaška Slatina do meje direkcije.
6. Slov. Bistrica—Poljčane—Mestinje.
7. Maribor—Marenberg—Dravograd do državne meje.
8. Rogatec—Majšperg—Ptuj—Sv. Bolfenk—Senarska—Ivanjkovci—Gor. Radgona.
9. Senarska—Sv. Lenart—Sv. Jurij—državna meja.
10. Ormož—Kamenšak—Ljutomer—G. Radgona—Cmurek.
11. D. Lendava—Dobrovnik—Beltinci—Murska Sobota—državna meja.
12. Murska Sobota—Martinjanci—drž. meja.
13. Martinjanci—Berkevci—drž. meja.
14. Čakovac—Prelog—Dol. Dubrava—Kotoriba—državna meja.
15. Marenberg—državna meja.
16. Radeče—Zidani most—Laško—Celje
17. Šmarje pri Jelšah—Prelasko—Brežice.
18. Brežice—meja direkcije pri Zaprešiču.
19. Ptuj—meja direkcije.
20. Ormož—meja direkcije proti Vinici.

V NAŠI DRŽAVI.

Kralj se mudi nekaj dni v Beogradu, kjer opravlja redne vladarske posle in bo odpotoval na Bled v sredi tega tedna. — Krst tretjega kraljeviča bo v drugi polovici meseca avgusta. Kraljevič bo dobil slovensko ime, ki je že določeno, a se še drži za enkrat tajno.

Zadnji teden so objavile »Službene Novine« več novih zakonov in olajšave ter razlage že izdanih zakonskih določb, katere prinašamo v tej številki na raznih mestih.

Jugoslovansko-madžarska posvetovanja na Bledu so bila zaključena začetkom tega tedna. Tokrat so razpravljali zastopniki obeh držav o predvojnih in vojnih dolgovih z mejo presekanih edinic ob vsej madžarsko-jugoslovanski meji od Murske Sobote do Rabe v Banatu. Gre za dolgove mesta Subotica, 6 bivših madžarskih županij in za dolgove 60 občin. Pogajanja so bila uspešno končana.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Glede avstrijskih oblasti se množijo v zadnjem času pritožbe. Avstrijska finančna straža odreka jugoslovanskim dvolastnikom pravico uporabljati bližnje poti, ki vodijo čez mejo do njih posestev v Avstriji. Naše oblasti so na to postopanje Avstrijcev opozorjene.

Na bolgarsko-jugoslovanski meji zadnji teden ni bilo miru. Bolgarski komitaši in bande vpadajo v naše ozemlje in vršilo se je par spopadov med na-

šimi orožniki in bolgarskimi nemirneži. Bolgarske oblasti ne storijo nič, da bi preprečile tolovajstva; da, bolgarsko časopisje je te spopade naslikalo v taki luči, kakor bi jih podpirala in naravnost vprizarjala naša država. Naše obmejno prebivalstvo je zadnji teden neustrašeno protestiralo proti vednemu vznemirjenju meje od strani bolgarskih band. Evropska javnost ve, da gre do vsi naporu naše vlade za tem, da se vzdrži red in mir na meji ter zaščiti naše državljane. Velesile so že potrkale v Sofiji in delajo Bolgarijo odgovorno za obmejne spopade in nemire.

Bolgarski vpadi in napadi bolgarskega časopisja na naše oblasti so našli odmev v Albaniji. Albanski tolovaji so tudi uprizorili zadnji teden večji napad na naše ozemlje. Cilj bolgarske in albanske napadalne akcije je: naša država naj bi prišla v svetu na glas kot država nemirov in stalnega nezadovoljstva ljudstva.

Spor med Rusijo in Kitajsko. Resni spor med Rusi in Kitajci radi vzhodne železnice se zadnje dni ni omilil, ampak poostril. Rusija zgubi z vzhodno kitajsko železnico važno zvezo z Vladivostokom, odkoder je izvažala sibirske proizvode v inozemstvo. Ruski komisarijat za zunanje zadeve je ukrenil napram zasedbi železnice po Kitajski sledeče: Sovjetska vlada je odpoklicala vse svoje zastopnike iz Kitajske in ruske uradnike od vzhodne železnice. Ustavljen je ves promet med Rusijo ter Kitajsko. Zastopniki Kitajske morajo zapustiti Rusijo. — Japonska se je ponudila v tem sporu kot posredovalka, a so odklonili Kitajci posredovalne poizkuse, zbirajo čete v Mandžuriji in utrjujejo z vso naglico mejo.

jonarju na potu ni zgodilo nič hudega, pač pa je doživel več prav ganljivih prizorov. V nekem kraju, v katerega je prišel Ferdinand Hamer na svojem potovanju, se je zbralo 24 družin, ki so jih podučevali katehisti iz Sivanceja in ki so prosili za milost sv. krsta. Vseh skupaj je bilo 160 oseb, 30 od njih je potovalo 80 ur, da so prišli do misijonarja, da jih je krstil.

Ko je Ferdinand prišel na cilj svojega potovanja, se je z vso vnemo lotil dela. Cerkev je bila bolj skedenj kakor hiša božja. Oltar je bil samo s papirjem preplepljen, na njem je bilo 6 cinastih svečnikov, cerkev je imela 1 bronast kelih. To je bilo vse, kar je našel novi misijonar. Ravno tako ubogo je bilo pa tudi njegovo lastno stanovanje. A njegova res apostolska gorečnost je premagala vse. Domov je pisal: »Za vse trude sem zmožen. Utrujenja ne poznam. Moja največja žalost so pogani in poganski templji, ki jih moram gledati.« Če je moral 17 ur na dan jezdit, mu ni nič storilo. Trdo mongolsko zimo s 35 stopinj C pod ničlo je kljub zelo pomanjkljivi kurjavi preстал brez škode. Imel je pri svojem misijonskem delovanju zelo velike uspehe. A ko je umrl voditelj misijonov v Sivanceju, so Ferdinanda poklicali tje in je moral prevzeti začasno vodstvo misijonov v tej pokrajini. Sedaj je vsa skrb za misijone ležala na njegovih ramah, pa tudi to nalogo je zadovoljivo vršil. Ko je nato prišel nov vodja, ki ga je Ferdinand še nekaj časa podpiral pri njegovem delu, ga je papež imenoval za apostolskega vikarja in voditelja misijonov v mestu in okraju Panzu.

28. oktobra 1878 je bil posvečen v škofa in se je nato s tremi mladimi misijonarji napotil v novi kraj svojega delovanja. Okraj je bil zelo obsežen in čisto na kitajski meji. Razmere so bile zelo neugodne. Bilo je v tej pokrajini zelo veliko vojaštva, ki je bilo čisto pokvarjeno. Malo prej je bila tam velika lakota, bila je nevarnost za vojsko, oblasti so kazale čisto odkrito svoje sovraštvo proti krščanski veri. A Ferdinand je začel z moškimi pogumom in zaupanjem v Boga svoje težavno delo. Skrbel je za dobre svetne katehete, sezidal je malo semenišče za vzgojo domače duhovščine, v vseh misijonskih postajah je ustanavljal šole. Zoper razne razvade, kakor kajenje opija, je nastopal z vso strogostjo. Ustanavljal je sirotišnice, hiše za najdenčke, oskrbovališča za stare obnemogle ljudi in samo čudno je, koliko takih zavodov je ustvaril kljub zelo pičlim sredstvom, s katerimi je razpolagal. Moč in vztrajnost za tako delovanje je pa črpal Ferdinand Hamer iz svojega pobožnega srca. Vsako leto je zbral svoje misijonarje okoli sebe k duhovnim vajam. Na svojih težavnih potovanjih, ko je obiskoval in pregledoval razne misijonske postaje, je živel čisto samostansko. Kljub velikim naporom in raznim skrbem je veliko in zbrano molil, posebno veselje je imel na svojih potovanjih, ko je mogel v ličnih kapelicah poklekiniti pred tabernakelj in moliti svojega Odrašenika.

Ferdinand Hamer.

Spominski dan 25. julij.

25. julija, ko obhaja Cerkev god sv. apostola Jakoba, je tudi smrtni dan moža, ki je deloval v najnovejšem času kot pravi apostol Kristusov in je tudi umrl kot apostol mučeniške smrti. Je to Ferdinand Hamer. Bil je doma na Holandskem, kjer se danes katoliška Cerkev tako veselo razcvita. Narodil se je 21. avgusta 1840 v mestu Nimwegen iz družine, ki je razven njega vzgojila še 4 sinove za duhovniški poklic. V

duhovnika je bil posvečen leta 1864 in je vstopil takoj po mašniškem posvečenju v belgijsko misijonsko družbo brezmadežnega Srca Marijinega. Bil je eden petih misijonarjev, ki so prvi odšli v misijone v Mongolijo, ki jo je papež Pij IX. odkazal novo ustanovljeni misijonski družbi. Na koncu meseca novembra je prišel po dvemesečni vožnji po morju v kitajsko prestolico Peking, kmalu nato pa v glavno mesto svojega misijonskega delovanja Sivance, nedaleč od kitajske meje.

Od tam je potoval 18 dni v kraj Kuliten, ki mu je bil odkazan kot sedež nje gove službe, odkoder je moral oskrbovati 21 vasi. V deželi je bila velika lakota, radi katere se je zelo razpaslo razbojništvo. Vendar se mlademu misi-

Leta 1889 je Ferdinand Hamer obhajal 25letnico mašniškega posvečenja. Nekateri verniki so potovali nad eden mesec, da so se mogli udeležiti slavnosti, ki so ji prisostvovali tudi pogani. A ker se je radi prevelikih naporov javila precej huda želodčna bolezen, so ga njegovi misijonarji prosili, da se je radi zdravljenja vrnil na Holandsko. Ko je pa čez dve leti ozdravel, ga nihče več ni mogel zadržati v domovini. »Misijonar umrje kakor hraber vojak na bojnem polju«, je rekel in se vrnil leta 1891 v Mongolijo, kjer so mu odkazali novo pokrajino za delovanje. Deset let je deloval tam; število vernikov se je podvojilo, število katehumenov, ki so se pripravljali za sv. krst, je postalo šestkrat večje. Zopet je zidal cerkev, razne zavode in njegovo srce je hrepelo vedno naprej in naprej.

Tu pa je leta 1900 izbruhnila na Kitajskem takoimenovana boksarska u-staja, ki se je dvignila zoper inozemce. V nevarnosti so bili tudi misijoni. Nek mongolski knez je svetoval apostolskemu vikarju Hamerju, naj zbeži na varno. Okoli njega zbrani misijonarji so po izjavili, da hočejo vztrajati pri svojem škofu in svojih vernikih. Škof pa je hotel misijonarje rešiti za ugodnejše čase, zato jim je pod pokorščino zapovedal, da se morajo rešiti. Sam pa, že bolehen, je ostal pri svojih vernikih, da bi dal svoje življenje kot daritev za misijonarje in kristjane. Nekaj časa je s kristjani, ki so bili pri njem, zdržal in odbijal boksarske napade, naposled pa je postal žrtev zahrbtnosti. Štirje kitajski častniki so prišli k njem in mu rekli, da so poslani v njegovo varnost, v resnici pa so ga hoteli preslepiti. Škof jim je zaupal in to je postalo usodno zanj. Po noči, ko je spal škof in kristjani, je vdrla več tisoč sovražnikov v mesto. Škof je svojim svetoval, da zbežijo, a večina je hotela ostati pri njem. Z ženami in otroki je šel škof v stolnico in je molil za rešitev, moški pa so se borili proti boksarjem. Bili so premagani in so izgubili svoje življenje. Žene in otroke so boksarji poklali, redovnice privezali k drevesom in jih prebodli s sulicami. Deset vojakov je vdrla v stolnico in so prijeli škofa, ki se jim je predal brez vsakega obotavljanja. Sedaj se je začelo za Ferdinanda Hamer mučeništvo, ki je trajalo pet dni. Najprvo so mu odsekali prste na desni roki, da ne bi mogel več blagoslovljati vernikov. Nato so ga privezali na dolg hlood in ga nosili po mestu, pri tem pa uganjali z njim razne grozovitosti. Potem so ga privezali na nek voz tako, da je mogel na njem samo klečati, nad njim pa so pritrčili nož, da se je ob njega zadel, kolikor se je voz stresel. Če je v grozni bolečini odprl usta, da bi molil, so mu metalí pesek v nje.

Tako so ga pripeljali v Tuo-Čeng, 10 ur od njegovega škofijskega mesta. Tamkajšnji mandarin, pohlepen denarja, je hotel od škofa imeti njegovo premoženje, ki ga je imel za misijone. Ker pa apostolski vikar ni hotel o tem premoženju povedati nič, je bila njegova usoda odločena: bil je obsojen na smrt. Najprej so mu na prsih izrgali meso, da so se videla rebra. Na ta so privezali

verigo in so mučenca tri ure gonili po mestu, ga peljali v nek dve uri oddaljen kraj in zopet nazaj. 25. julija so ga vlekli ven pred mesto. Tam so bili zabiti v zemljo tri koli, ki so imeli na zgoraj ostre osti. Na te kole so natakneli mučenca, mu odsekali roke, noge, ušesa in nos. Nato so ga ovili s slamo, ki je bila namočena z oljem in so jo sežgali. Ker slama ni ravno dobro gorela, so nečloveški grozoviteži škofu razparali telo, mu izrgali srce in mu naposled odsekali glavo. Tako je umrl eden največjih mučenicov katoliške Cerkve 25. julija 1900.

Kaj ne, kaj je ta mož storil in žrtvoval za razširjanje božjega kraljestva! Če smo mi pravega krščanskega duha, če res ljubimo Boga in ljubimo svojega bližnjega, bomo tudi mi vsaj nekaj storili in žrtvovali za katoliške misijone. Če nam je mogoče, podpirajmo misijone gmotno, mislimo večkrat na nje, molimo za nje, darujmo Bogu svoje križe in težave za nje!

— — —

Novi nadškof in kardinal v Milanu. Pondeljek 15. julija je papež Pij XI. imenoval za kardinala na novo imenovanega nadškofa v Milanu Schusterja. Schuster je sin častnika papeževe švicarske garde in je bil opat velikega benediktinskega samostana pri cerkvi sv. Pavla v Rimu. Papež je novega nadškofa takoj imenoval kardinalom, da je pokazal svojo posebno naklonjenost Milanu, kjer je sam preživel večino svojega življenja in bil nekaj mescev tudi nadškof.

Jugoslavija čestita papežu k njegovemu jubileju. Papež je sprejel v daljši avdijenci poslanika naše države Simiča. Poslanik je v imenu Nj. Vel. kralja in naše vlade izrazil čestitke za pape-

ževu zlato mašo. Razgovarjala sta se pa tudi o konkordatu, ki naj bi se sklenil med našo državo in apostolsko sv. Stolico.

Zborovanje čeških katoliških škofov. Ob priliki svetovaclavskih svečanosti so se zbrali v Pragi tudi češki katoliški kmetje. Imeli so svoje zborovanje ravno dne 6. julija, ko so češki svobodomislci obhajali svoj Husov dan. Bilo je 1600 udeležencev iz vseh krajev Češko-slovaške. Imeli so skupno službo božjo v cerkvi sv. Ljudevite, babice sv. Vaclava. Na slavnostnem zborovanju je predsednik kmet Šamalik povdarjal, kako na Češkem organizacija katoliško mislečih kmetov vedno raste in je tudi povedal, da ta organizacija ni naperjena proti drugim stanovom, temveč hoče sebi in drugim stanovom priboriti pravice in blagostanje, da se bo uresničilo njihovo geslo: Celi narod je ena obitelj.

Za svetost zakona. Kongregacija za sv. zakramente izdeluje posebne ukrepe, s katerimi hoče nastopiti proti divjim zakonom, h katerim se prišteva tudi civilni zakon, to je zveza, ki se sklene samo pred svetno oblastjo. Življenje v divjem zakonu se smatra za greh, ki je pridržan škofu. Na sklepanje civilnih zakonov bo v gotovih slučajih postavljena kazen izobčenja. Prav je, da se enkrat tudi v tej stvari pokaže, kaj so krščanske zahteve!

Tudi Nemci častitajo. Tudi nemški poslanik pri Vatikanu je častital papežu k njegovi zlati maši. Poklonil mu je kot dar nemške države čisto natančen posnetek Heidelberških pesmi. Te pesmi so iz srednjega veka in pisane z roko. Posebno krasno so izdelane začetne črke, tako da ima ta zbirka veliko umetniško vrednost.

NOVICE

Letošnje birme v lavantinski škofiji so končane. Birmanih je bilo v Mariboru 672, v dekanijah: Vuzeniča 786, Slovenska Bistrica 1954, Mežiška dolina 832, Dravograd 233 in Konjice 1645, — skupaj torej 6122.

Duhovniške spremembe. Č. g. dr. Iv. Janžekovič je nastavljen za kaplana v Sv. Miklavžu pri Ormožu. — Prestavljeni so naslednji čč. gg. kaplani: Fran Kolenc od Sv. Miklavža pri Ormožu v Mursko Soboto; Mirko Štruc iz Griž v Gornjo Lendavo; Anton Oblak iz Makol v Griže; Stanislav Lah iz Gornje Lendave v Makole.

Štiridesetletnico mašništva. V sredo, dne 31. julija t. l., obhaja mnogočastiti gospod dekan Martin Medved 40letnico mašništva. Gorečemu duhovniku in požrtvovalnemu delavcu na narodnem, prosvetnem in gospodarskem polju želimo, da mu Bog da obhajati ne samo še 50- in 60letni jubilej, marveč da ga ohrani do skrajnih mej človeškega življenja. Na mnoga leta!

Petdesetletnica. Dne 4. in 5. avgusta t. l. bodo v Mariboru v prostorih nekdanjega učiteljskega (sedaj Gambrinus)

obhajali petdesetletnico sledeči slovenski abiturijentje letnika 1879, učitelji v pokoju: Dernjač Jož, Jurko Blaž, Kopic Jakob, Kovačič Jakob, Lasbahar J., Mahor Srečko, Majcen Srečko, Mešiček Jože, Šetinc Franc, Tomažič Janez, Vodušek Gustav in Vudler Peter.

Dve smrtni avtomobilski nesreči. V pondeljek dne 15. julija se je dogodila na vrholskem klanecu pred Slov. Bistrico težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Vrholski klanec je zadnji pred Slov. Bistrico in je cesta od njega precej strma navzdol. Slovenjebistriški mesar in gostilničar Franc Razboršek se je pripeljal iz gozda s svojim avtomobilom na klanec ter ob ovinu zadel s toliko silo na obcestno jablan, da je bilo drevo izruvano s koreninami vred. Razboršek je vozil sam, v avtomobilu pa so bile še 4 druge osebe. Avtomobil je trčil ob drevo s toliko silo, da je vrgel zadaj sedeče do 20 m daleč, Razboršek, ki je bil spredaj, pa je dobil tako težke notranje poškodbe, da je umrl v mariborski bolnici. — V sredo zvečer dne 17. julija je na oblastni cesti med Kamnico in Selnico ob Dravi povozil avto graščine Viltuš 43letnega viničarja iste graščine Jožefa Kupljenika iz Jelovca pri Mariboru. Avto je vozil iz Maribora proti Selnici, v isti smeri pa se je peljal na kolesu viničar

Kupljenik. Na strmem klancu pri Bresternici, kakih 40 korakov od gostilne Bruderman, je hotel Kupljenik s svojim kolesom prehiteti avto, a je na ozkem ovinku prišel podenj. Avtomobil mu je zdrobil lobanjo. Kupljenik je bil pri priči mrtev.

Avtomobilska nesreča. Iz Dravograda poročajo sledeče: V soboto dne 20. julija se je pripetila med postajama Dovže in Mislinje avtomobilska nesreča, ki slučajno ni zahtevala človeških smrtnih žrtev. Slovenjgraški sodavičar Štangl je peljal na avtomobilu pečarja Lobe, njegovega sinka in še enega fantka. Med zgoraj omenjenima postajama je hotel prehiteti sobotni popoldanski vlak proti Celju, a je trčil avtomobil pri prevozu železniškega tira z vso silo v lokomotivo. Sunek je avto zdrobil popolnoma. Stangl in Lobe sta padla iz avtomobila tako nesrečno, da sta se pobila do nezavesti, fantkoma se pa ni zgodilo pri nesreči nič kaj posebnega. Nesreča je zopet glasni klic po previdnosti!

Invalidom! Vsi oni, ki imajo po novem invalidskem zakonu pravico do invalidnine, morajo do dne 30. novembra t. l. dati glede svojih pravic pismeno prijavo onemu sodišču, ki jim je svo ječasno prisodilo invalidnino, in zahtevati od njega, da jim izda potrdilo, da imajo vse pogoje za svoje pravice. Poleg prijave morajo invalidi predložiti overovljen prepis invalidskega lista od vojnega okrožja, potrdilo samoupravnega ali državnega zdravnika, da se stanje invalidnosti ni izboljšalo, potrdilo občine o svojem imovinskem stanju, potrdilo, da žive vsi člani družine, za katere sprejema invalidske dodatke, po trdilo, da ni invalid med tem časom izstopil iz državljanstva, oziroma stopil v službo kake tuje države, da ni obsojen za delo proti državi in njeni ugodi, da ni kaznovan za žalitev Nj. Velič. kralja, da ni kradel, da ni pijanec, kartatač in da moralno živi. Istotako morajo rodbine, ki prejemaajo invalidsko pomoč, predložiti sodišču potrdila, ki jih zahteva invalidski zakon.

Ladja (jahta) za Mussolinija. Jahto, katero so sedaj preuredili in opremili za italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija in njegovo spremstvo, je dal zgraditi zase leta 1905 bogat Anglež in jo krstil »Nirvana«. Lahko ladjo je kupila Avstro-Ogrska za člane cesarskega dvora in je dobila ime »Taurus«. Med vojno so jahto zaplenili Italijani in jo prekrstili najprej v »Macheriaro«. Ladja je bila sedaj na novo opremljena in ima vse mogoče razkošnosti. Tehta 1500 ton in ima na krovu dva 5.7 cm topa za oddajo pozdravnih strelcev. Jahta se imenuje sedaj »Avrora« in se bo v njej vozil Mussolini s spremstvom, kadar bode nadziral italijansko vojno mornarico.

Učenjak — junak. V Parizu je vodil Pasteurjev zavod 38letni učenjak dr. Andrej Piere Marie. Pečal se je z raziskavanjem najbolj nevarnih bacilov, proti katerim je iznašel več obrambnih sredstev. V zadnjem času se je trudil s pobijanjem »botulymus« bacila, ki povzroča gnilobo in je človeku smrtno nevaren. Pri opazovanju razmnoževanja bacila si je učenjak slučajno okužil z

njim oko. Kmalu je spoznal, da proti zastrupljenju ni pomoči. Pred 14 dnevi se je poslovil od svojih tovarišev in jim povedal, da gre v bolnico, kjer bo umrl strašne smrti počasnega otrpnenja. V bolnici je ležal, opazoval na lastnem telesu delovanje bacila ter beležil, kak je učinek tega bacila na človeško telo. Čez 14 dni je umrl grozne smrti, a je prenašal potek bolezni z občudovanja vrednim junaštvom.

Cerkev v podzemeljski votlini. V Nemčiji severno od Leipziga v hribovju je kraj, ki se imenuje Steinkirche. V široki in dolgi podzemeljski votlini so ostanki bogzna koliko sto let stare krščanske cerkve. Votlina je bila seve umetno razširjena, a je v njej naraven škropilnik, prižnica in oltar je bil v na ravni dolbini. Na sredini cerkve je zelo globok rov, o katerem se ne ve, zakaj je služil. Med ljudstvom gre govorica, da je bil v tem rovu obešen zvon, ki je danes v zvoniku župne cerkve v kraju Schwarzfeld. Od kedaj so začeli uporabljati votlino kot krščansko svetišče, ne zna nikdo. Za predzgodovino kamnite cerkve so se začeli zanimati letos razni nemški učenjaki. Razkopavajo tla votline in so našli na izkopine iz zgodnjih časov krščanstva. Odkrili so veliko človeških okostij, iz česar sklepajo, da so uporabljali votlino v srednjem veku tudi kot pokopališče. Od izkopavanja si obetajo veliko znamenitosti, ki bodo razkrile širjenje krščanstva med germanskimi narodi.

Procesije z Najsvetejšim na jezerih. Po raznih deželah Avstrije so zopet poživili procesije po jezerih. V prvem čolnu pod nebom je duhovščina z monštranco, temu čolnu sledi vse polno drugih z verniki. Slika procesije na jezeru je zelo lepa in ganljiva.

Dežela brez cest. Arabija, ki je 5krat toliko kakor Francija, je dežela brez cest. Arabec veruje le kameli, konju in oslu in je že od nekdanj sovražnik vsakega drugega prevoznega sredstva. Po tuje po Arabiji le malokdo in to radi neprestanih bojev, ki se vršijo med posameznimi arabskimi plemeni. V celi Arabiji je 5000 avtomobilov, ki so v rabi ob morski obali. Največ avtomobilov rabijo za prevoz romarjev muslimanov, kojih potuje vsako leto na 100.000 iz luke Djidelach v turško sveto mesto Meka. V novejšem času govorijo, da bodo zvezali omenjeno lukko ter Meko z železnico, a seve ni denarja. Arabski sultani in emirji imajo sicer lastne avtomobile, a ne da bi se vozili, ampak le da se postavljajo pred Evropejci!

V zraku aretiran. Na angleškem vojaškem letališču v Werthy Down pri Manchestru so vežbali zjutraj ob 7. uri vojaški piloti in delali razne vaje po zraku. Vsi so bili na odkazanih mestih, manjkal je le 23letni pilot Stanley Baldwin. Kar naenkrat se prikaže veliko 7tonsko in 17 m široko letalo za metanje bomb. Povspenjalo se je v višine brez povelja in ubralo pot proti morju. Oficirji so spoznali takoj, da namerava pri vajah manjkajoči pilot odrčati z velikim aeroplanom bogzna kam. Alarmirali so vsa v bližini razpoložljiva vojaška letala, ki so se spustila za beguncem. S spretnim preganjanjem so prisilili dezerterja, da se je moral spu-

stiti na zemljo na otok Wight. Priznal je, da je hotel pobegniti z vojaškim letalom in tvegati z njim preoceanjski polet. Mesto preko Oceana je romal v zapor.

Prvi zamorski spomenik bodo postavili v kratkem v Ameriki in sicer v trajen spomin zamorcem, ki prebivajo v Združenih državah. Spomenik bo velika stavba, v kateri bo dvorana za predavanja, razstava slik in knjižnica. Stroški so preračunani na pol milijona dolarjev. V enem delu spominske stavbe bo muzej, v katerem so shranjeni že sedaj nekateri zanimivi predmeti. V muzeju bo tudi fotografija, ki predstavlja starost američanske državljanske vojne, kapitana Hugherja in njegovega zamorskega slugo in sužnja Billa Harryson. Ko je izbruhnila vojna, je sledil zamorec svojemu gospodu na bojišče. Po končani vojni sluga ni hotel zapustiti gospodarja, živi še danes v hiši dobrotnikovi in sta stara gospod ter sluga vsak ravno 90 let.

Ogromne zgube pošte Združenih držav Severne Amerike. Lansko leto so izkazale pošte Združenih držav Severne Amerike 100 milijonov dolarjev primanjkljaja. Predsednik Hoover je poklical poštne ravnatelje na posvet, da se ugotovi, kako je mogoča tako nedoumljiva izguba.

Ako imaš maslo na glavi, ne hodi na solnce. Ravnokar beleženo je star slovenski pregovor, ki je znan po celem svetu radi tegale zgodovinskega dejstva: Za časa francoskega kralja Ludvika XI. so bile močno razširjene po Franciji pančarije živil. Izdan je bil zakon, po katerem je bila goljufija z maslom kaznovana na ta način, da so postavili goljufa na pranger na trgu. Zaplenjeno slabo maslo so mu položili na glavo, da je pripekalo solnce vanj in se je cedilo po celem telesu. V mrzlejši dobi in v zimskem času so odvedli nepoštenega prodajalca masla v veliko sobo jetnišnice, kjer so zakurili peč in se je ponovilo z maslom isto kakor v poletnem času na solncu. Maslenega nepoštenjaka so zasmehovale in ga zmerjale v oči gled kazni ljudske množice in otročjad. — Ako je kdo mešal med mleko vo do in so ga izsledili, so mu vliвали to mešanico tako dolgo v grlo, dokler ni zraven stoječi padar izjavil, da je dovolj, sicer se bo kaznovani zadušil. — Prodajalca pokvarjenih jajc so privezali na pranger. Pobalinom so razdelili žloprtke in ti so zmetali enega za drugim obsojenemu v obraz. Na ta način so kaznovali leta 1781 na Francoskem nepoštenost s prodajo živil.

Preureditev muzike v boljševiški Rusiji. Vsaka novotarija v Rusiji se zgodi na pritisk od zgoraj. Gledališče je že dolgo v službi sovjetov, da izobražuje narod v boljševiškem smislu. Boljševiški komisarji izjavljajo, da ravno muzika še doslej ni dosegla onega cilja, ki je v tem oziru zaželjen od sovjetov. V Moskvi se vrši te dni konferenca, ki se peča z boljševiziranjem godbe. Cilj njen namen je: celo muziko speljati na strankarsko plat. Pri tej priliki so ugotovili, da se nahajajo višja godbena poveljstva v tujih rokah. Kar se pa tiče evropske muzike, je delavskim slojem nedostopna in nerazumljiva. Na vsak način

je treba izumiti popolnoma proletarsko muziko. Zveza peterburških muzikov je obljubila, da bo zastavila vse moči za prerod ruske muzike v proletarskem smislu. Vsaka nova boljševiska skladba bi naj smešila carsko Rusijo in kapitaliste.

Starost pipe. Dokazano je, da je bila pipa v rabi mnogo poprej, predno je priromal tobak iz Amerike v Evropo. Pipa je bila v navadi v dobi starih Rimljanov. Tedaj so jo cenili tako visoko, da so jo dajali mrtvim seboj v grob. Vse to nam dokazujejo starorimske izkopine. Kako in katero zelišče so pušili pred tobakom, ni znano. Posebno znamenit je spomenik v cerkvi v Huberville na Francoskem. Na spomeniku je upodobljen mož, ki drži v ustih kratko pipo. Nagrobnik je iz 11. stoletja, ko ni nikdo v Evropi niti sanjal o duhanu.

Ogromna tatvina. K draguljarju Ostartagu v Parizu je prišel te dni lepo oblečen gospod. Hotel je kupiti dragocen prstan in so položili pred njega 2 najlepša. Ogledoval je enega in drugega, a se ni mogel odločiti, katerega bi kupil, ker je bil eden bolj čaroben od drugega. Ko je šla ura na poldne, je izjavil, da se bo odločil preko poldneva

za nakup in odšel. Še le po odhodu neznanca so opazili, da je zginil z njim prstan, ki je vreden 800 tisoč frankov. Na sličen način so hoteli okraستي ravno isto tvrdo trije tički leta 1924. Sluga je spoznal njih namene, so ga sicer ustrelili v trgovini pri belem dnevu in v sredi Pariza, a odnesti niso utegnili — prav nič!

Moški v ženski obleki. Navadno se dogaja ravno narobe, da silijo ženske v moške obleke, da varajo na ta način javnost. Na Turškem pa se dogaja v zadnjem času baš nasprotno! Odkar je turška ženska enakovredna z moškim, imajo pri dobavi raznih dobrih služb in namestitev prednost ženske in to radi delavnosti, ker Turek je celemu svetu znana lenoba. Najboljši tobak pride lujejo in izvažajo iz mesta Smyrna v Mali Aziji. V tobačnih smirenskih tovarnah so nameščene le dobro plačane Turkinje. V zadnjem času se je pripetilo veliko slučajev, da so se preoblekli mlajši Turki v ženske obleke, bili sprejeti kot ženske delavke v tobačne tovarne, dokler jih niso razkrinkali ter odpustili.

Kdo je rabil prvi strupene pline?

Zaslужni in učeni raziskovalec Šved Erland Nordenskiöld je objavil pred leti opis, v katerem trdi in dokazuje, da so uporabljali v bojih strupene pline Indijanci v južni Ameriki in sicer že v 16. stoletju. Niso bili to kaki posebno omikani Indijanci, ki so se naučili uporabe strupenih plinov od Evropejcev, ampak ljudje naravne indijanske kulture 16. stoletja. Očividci beležijo z gotovostjo in popolno verjetnostjo, da so izumitelji strupenih plinov pri napadu in obrambi sovražnika indijanska plemena. O Nordenskiöldovem razkritju govori in piše 11 let po svetovni vojni celi evropski kulturni svet in se čudi indijanski iznajdljivosti.

Nemški pomorščak Hans Staden je napisal leta 1556 »Zgodovino in opis dežele nagih divjakov in ljudožrcev, ki prebivajo v novem svetu, v Ameriki«. V Stadenovem verodostojnem opisu gre za Tupinamba Indijance, ki so prebivali ob odkritju Amerike ob morski obali Brazilije in ob bregovih reke Rio Parana. To pleme je uporabljalo strupene pline za osvojitve utrjenih točk, katerih ni bilo mogoče zavzeti s tedajnim priprostim orožjem. Indijanci so znali v oblegane trdnjave pošiljati goreče puščice. Vsi raziskovalci so si edini, da so južnoameriški Indijanci splošno rabili pline v napadalnih in obrambnih bojih.

V boju med Španci in Indijanci ob reki Rio Orinoco sta prišla l. 1652 pred španske čete dva mlada Indijanca. V eni roki sta nosila posodo z žerjavico, v drugi rdeči poper. Kakor hitro je vlekel veter v smeri proti španskim vrstam, sta usula popra na žerjavico. Na ta način nastal dim je bil neznošen za španske nosove in je pognal Špance popolnoma iz ravnotežja.

Francoz I. Crevaux poroča leta 1883 o Oyampih v Francoski Guyani v južni Ameriki, da obdajo sovražno bivališče z ognjenim obročem, v katerega nasujejo posušenega popra. Ako se ta dim razkadi, se je nemogoče v tej megli boriti, ker začne oni, do katerega se je privlačil dim, kihati, da mu je za ponoreti.

Celo pri severoameriških Indijancih niso bili napadi s plini nič novega. O teh napadih nam poroča Francoz Andrej Thevet v knjigi, ki je izšla l. 1858. Omenjeni pravi, da tudi od plinov napadeni niso držali rok križem. Že tedaj so poznali obrambna sredstva proti plinom — nekake maske. Znano je o nekem Portugalcu, ki je pomagal pri plinskem napadu žepni robec v kis, si ga porinil pod nos in je lahko zdržal med poprovimi plini.

Tudi današnji kemiki potrjujejo dejstvo, da vsebuje poper »kapsajicin«, ki upliva posebno dražeče na sluznice v nosu in je seve strupen ter nevaren.

Ako primerjamo indijanske poprove pline iz leta 1556 z onimi v svetovni vojni od 1914—1918, niso v nikaki primeri glede strupenega učinka, vsekako so pa bili Indijanci prvi, ki so napadali in se branili s strupenimi plini!

*

Usoda posadke potopljenih podmornic.

Te dni sta trčili pod vodo dve angleški podmornici »L. 12« in »H. 47«. Druga je bila tako poškodovana, da se je pogreznila. Od 24 mož posadke sta se rešila dva le slučajno. Vsi ostali so se pa zadušili v zaprti podmornici na morskem dnu kanala Sv. Jurja.

Aeroplani so krožili po cele ure nad krajem nesreče, več bojnih ladij je prihitelo na pomoč za slučaj, da bi se bilo

nesrečnežem posrečilo, si pomagati na površje. Upanje na rešitev je bilo le za slučaj, ako bi bili zamogli pomorščaki spraviti poškodovano podmornico do dviga. Podmorski čoln leži 100 m globoko in angleški potapljači se lahko lotijo rešilnega dela 80 m pod morjem.

V očigled smrtni nesreči, ki je zadela posadko »H. 47«, si hočemo poklicati v spomin potop ameriške »S. 4«, ob katero je zadela decembra 1927 ladja pri Cap Code v ameriškem morju. Iz bližnje luke so brzeli tedaj pomagat 3 parniki s potapljači. Kljub vsem rešilnim naporom so dognali toliko, da je od 47 mož posadke po pogreznjenju ostalo v podmornici še živih le 6. Življenje teh so ugotovili s trkanjem na potopljeni čoln. Predno so jim dovedli v globočino zraka, so se zadušili radi strupenih klorovih plinov.

Zelo redko se zgodi, da bi bilo mogoče oteti moštvo potopljene podmornice. Ako se potopi podmorski čoln radi poškodbe zunanega trupa, udere v notrajnost toliko vode, da ljudje utonejo.

Častnik ameriške »S. 5«, ki se je potopila med manevri, ne da bi bil kdo na površju opazil nesrečo, je opisal grozne ure, katere so prestali nesrečniki. Nobeden od ponesrečenih ni upal govoriti o strašnem položaju. Moštvo je izvrševalo povelja kapitana molče. Potopljeni so trkali cele ure na stene podmornice in so se poučili le toliko, da moli en del čolna iznad vode. Celih 24 ur so razbijali, dokler se jim ni posrečilo prebiti jekleni trup in so lahko dobili skozi luknjo vsaj nekaj zraka. Ko je bila odstranjena nevarnost zadušnja radi pomanjkanja zraka, je šlo zato, opozoriti ladje, kje tiči potopljena podmornica. Z nepopisnimi občutki so videli smrti zapisani, kako brzijo mimo mesta nesreče parniki, ker niso opazili iznad vode štrlečega konca čolna. Ko je bila smrtna nevarnost na vrhuncu, je zapazil nezgodo majhen obalni parnik, ki je poklical pomoč in rešitev.

Da se je posadka potopljene »S. 5« rešila, je le slučaj. V zadnjih letih se je potopilo zelo veliko podmorskih čolnov. Augusta l. 1928 je zadela ob italijansko podmornico »F. 14« bojna ladja in jo poškodovala, da je zdrknila na dno 40 m globoko. Akoravno so se lotili rešilnega dela takoj, so prišli rešitelji za moštvo že prepozno.

Francoska vojna mornarica je izgubila oktobra 1928 podmornico »Undine«. Oktobra 1925 se je potopil angleški podmornik »M. 1«, ob katerega je zadela ladja. Nemci in Angleži so reševali čoln, ga potegnili kvišku, a pomorščaki so bili že vsi zastrupljeni na smrt od klorovih plinov.

Ameriška vojna mornarica je utrpela pred izgubo »S. 4« potop »S. 51«, ki se je potopila povožena od ladje na višini Block Island s 43 možmi.

Iz navedenih vzgledov lahko uvidimo, da pomeni potop podmornice — grozno smrt zadušnja za celo njeno posadko.

Čitajte „Slov. Gospodarja“

Iz ujetništva v morje.

Anglež, ki se je vrnil te dni iz raziskovanj po divjih indijskih džunglah, je probčil med drugim ta-le dogodek:

Med pokrajinami, ki so znane po džunglah z vso mogočo zverjadjo, je Bengalija (med Srednjo in Vzhodno Indijo) na prvem mestu. Nekako na sredini bengalskih pragozdov je džungla, ki je morala biti pred več sto leti obljudena. O nekdanjih prebivalcih pričajo razvaline budističnega templja, katerega je pozidal nekoč indijski kralj v spomin na rajno ženo. Danes so preostanki nekoč čarobnega svetišča prestrašeni z južnimi rastlinami in ogroženi od kač, leopardov, pantrov ter tigrov. Ravno grobnico kraljice si je bil izbral prav mogočen tiger kot zatočišče. Od tod se je klatil po daljni okolici, napadal ter moril vse, kar mu je prišlo na pot. Domačini so bili vsled človeških žrtev, ki so romale v tigrovo žrelo, tako oplášeni, da so spletli okrog zverjadi cel venec strašnih pravljic. Orjaški tiger je bil znan daleč na okrog pod imenom »morilec človeštva«.

Nedaleč od džungle se razprostira naselbina, ki je zgrajena iz strahu pred zverinami na visokih bambusovih kolih. Prebivalci domačini se pečajo z živinorejo. Odkar se je bil zatekel tiger morilec v grobnico templja v džungli, ti ubogi ljudje niso imeli leta in leta miru pred napadi, ki so se doigravali pri belem dnevu ter v temni noči.

Pred leti se je javil v naselbini bogat Anglež, ki je hotel dobiti pred cev svoje puške strah ondotnih krajev, tigra morilca. Obljubil je poglavarju omenjene vasi bogato nagrado v zlatu, ako mu bo omogočil srečanje s krvolokom.

Nekoliko proč od vasi so zgradili domačini na prav visokih bambusovih kolih strelišče za dve osebi. Zgradbo so skrbno prikrili z vejevjem. V bližino stojišča so privezali ob steber mla do govedo kot vabo za zver. Poglavar in Anglež sta prebila par noči zastonj na preži. Še le četrto noč ju je vznemiril krik opic, frfot netopirjev in obupno mukanje privezane govede. Tiger se je bližal iz džungle in oplazoval plen. Kakor strela se je pognal živinčetu za vrat, ga pregriznil in začel glasno hlastajoče krvavo pojedino. Dva strela sta odjeknila v noč s stojišča in brezskrbni ropar se je valjal v krvi. Anglež je bil vesel, da se mu je posrečil lov. Izplačal je obljubljeno nagrado, vzel tigrovo kožo in zapustil bengalske samotarje. Vse je bilo uverjeno, da je rešil angleški lovec pokrajino strahovitega morilca; le poglavar vasi je bil drugega mnenja.

Ljudje in živina se je zazibalá v varnost, ko so se zopet ponovila klanja in mnogo srditejše nego kedaj prej. Morilec iz kraljičine grobnice je bil spet tu! Naravnost obup se je oprijemal Bengalčanov. Glas o tigrovi srditosti je prodrlo v javnost.

V samotni naselbini se je prikazal drug angleški bogataš. Pripeljal je seboj vse polno močnih kletk in se lotil lova na zverjad, da bi jo odpeljal živo v domovino. Pred vsem mu je bilo do tega, da bi ujel tigra morilca in ga razkazoval kot posebnost po vele mestih Anglije.

Pustil je napraviti posebno močno kletko z vhodom in izhodom. Past so porinili v vrata staje, kamor so gonili zvečer živino, da so jo očuvali pred napadi. Visok plot staje so skrbno zadelali po navodilih Angleža. Edina možnost, priti v ogrado, je bila pot skozi nastavljeno kletko, ki je bila pa skrbno prikrita. Mnogo večerov so gonili živino v varstvo staje in nastavljali past zastonj. Anglež je vztrajal pri zasledovanju morilca, katerega je hotel imeti živega. Ko so že bili vsi uverjeni, da se ta način lova ne bo obnesel, je zahreščalo neko noč iz džungle proti naselbini gromovito kričanje opic — znak, da je tiger orjak na pohodu. Več nego eno uro je letal okrog ograje. Živina je čutila smrtnega sovražnika in obupno mukala in se tiščala na en kup. Ko je videla zver, da je mogoč dohod do plena le skozi neznatno luknjo, se je bližala tej z vso opreznostjo. Še le po prepričanju, da sta uhod ter izhod prosta, je stopal morilec počasi v past. Naenkrat se je razlegel zategli: trk — pumf — in kletka je bila zaprta od vseh strani. Kakor hitro je tiger spoznal ujetništvo, je najprej legel ter sklonil glavo, kakor bi se zamislil in predel ukane. Nato se je pognal pokoncu, stresel s šapama ter zobmi železno ograjo ter začel pretresljivo tuliti, da je odmeval njegov krik po izgubljeni prostosti daleč na okrog. Še le proti jutru se je umiril in zaspal.

Pregled res izredne živali pri belem dnevu je dognal, da je Bengalija rešena tigra morilca.

Naložili so kletko na voz in jo peljali do najbližjega pristanišča. Tigra so spravili z drugo nalovljeno zverino na parnik, ki bi naj prepeljal plen na Angleško. Ujetnik se je vedel na morju prav mirno in mu je nosil hrano ter vo do kuharski učenec.

Nekega večera, ko je nudil živali vodo, ga je baš od tega opravila poklical kuhar. Dečko je pozabil zakleniti lino, skozi katero je bil porinil vodno posodo v kletko. Ponoči je tiger izsledil odprtino. V luknjo je vtaknil glavo in dvignil z vratom toliko ograjo, da se je začel plaziti čepe iz ječe. Truplo je že bilo zunaj, a baš na sredino repa mu je padlo železno omrežje tako močno, da je odsekalo rep proč in proč. Tiger se je ustrašil, zabolelo ga je in stekel je kot ponorel po krovu parnika. Nočno stražo je raztrgal na drobne kose in skakal še naprej, da bi zadostil maščevalnosti. Hitro so zaprli vse dohode v notrajnost. Toda, kako spraviti tigra brez repa nazaj v kletko.

Konečno je pogruntal inženier edino pametno. Vzeli so gasilno cev in jo pritrdili na parni kotel z vrelo vodo. Vrata na krov so navrtali, vtaknili skozi cev in začeli preganjati zver z vrelo vodo. Napram vreli vodi je bil pobesneli kralj džungle brez obrambe. Tuliti je začel, ko so ga žgali curki v oči in v odprto žrelo. Hušnil je pokoncu, skočil proti kletki, a od tam v neverjetno dolgem skoku preko krovne ograje in naravnost v morje. Utonil je in radovedna Anglija ni videla morilca človeštva, ki je bival leta in leta v kraljičini grobnici.

Samostojna država v Afriki.

Abessinija v planotah nad Rdečim morjem je poleg Liberije edina svobodna država v Afriki in kulturna dežela črncev. Ker so se polastile abesinske morske obali velesile: Francija, Italija ter Angleška, je Abessinija ali Etiopija odrezana od morja, ima milo podnebje in le dva letna časa: spomlad in poletje. V zadnjem času je dovolila Francoska Abesincem v luki Dschibuti prosto cono, da bi se jim prikupila.

Kakor znano, je Abessinija od l. 1923 članica Društva narodov in je razumela ohraniti samostojnost. Cela dežela šteje 10 milijonov prebivalcev, od katerih je 3.5 milijonov Abesincev, ostali so zamorci. Državna vera je krščansko koptska, poleg teh je precej mohamedancev, nekaj judov in tudi precej poganov.

Abessinija je gorovita dežela z mnogimi tisoč m visokimi gorami, nekatero celo do 4620 m.

Prebivalci se pečajo s poljedelstvom, ki je na zelo nizki stopnji, in predvsem pa z živinorejo.

Abessinija ima samo eno železnico, ki je dolga 783 km in vodi od glavnega mesta Addis Abeba do luke Dschibuti. 90 km železnice teče po francoskem ozemlju. Druga edina prometna sredstva so karavane.

Kot plačilno sredstvo velja v Abessiniji: srebro, patroni, sol, biseri in volna. Ljudstvo se deli na plemenitaše in navadne.

Abessinija je dobila kulturo iz Egipta v 9. do 7. stoletju pred Kr. Krog 330 po Kr. je bila dežela pokristjanjena.

Poglavar Abesincev se imenuje neguš, ima sedem ministrov in je dal pokrajini leta 1907 posebno ustavo.

Stalna vojska Abessinije znaša 100 tisoč mož, 200 tisoč mož rezerve in dva milijona črnovojniki.

*

Proslava 10 letnice naše Slovenske Krajine.

Proslava desetletnice osvojenja Slovenske Krajine. Dne 12. julija se je vršila seja vodilnega odbora, na kateri se je izvolila deputacija, ki bo šla k Njeg. Vel. kralju Aleksandru, da ga naprosi za pokrovitelja naše proslave in ga povabi nanjo. V deputacijo so se izvolili sledeči gospodje: Klekl Jožef, vpokojeni župnik, Črensovec; dr. Farkaš Franc, sodnik, M. Sobota; Gregor Matja, kmet, Dokležovje; Benko Jožef, župan, M. Sobota in Neubauer Jožef, župan D. Lendava. Nadalje se je določil na seji tudi spored proslave. Spored: Sobota dne 17. avgusta: Podoknica, razsvetljava, bakljada in streljanje v Murski Soboti, D. Lendavi, Belčincih in Črensovcih, v vseh ostalih občinah kresovi, pri katerih bodo govorniki ljudstvu razložili pomen proslave. Nedelja dne 18. avgusta: Ob petih zjutraj budnica. V Murski Soboti: Ob 9. uri pridiga, ob pol desetih slovesna sv. maša. Od 10 do 12 obhod po mestu: od rk. cerkve skozi Malo Kanižo, Lendavsko, Aleksandrovo, Šolsko in Slovensko ulico na Glavnemu trgu, kjer bo zborovanje. Red pri obhodu: gasilski trobentači na konjih, konjeniki v narodnih nošah, kolesarji, dijaštvo, predstavniki občin, društva, Kolo jugoslovanskih sester, Žensko društvo dobrovoljci, Orli, Sokoli, vo-

jaštvo z godbo, gasilci in druga društva, ki se bodo morebiti oše prijavila. (Red za Orle in Sokole je določil žreb), dekleta v belih oblekah, fantje, vozovi z narodnimi običaji (gostuvarčari, mlatici, žnjeci z doznjakom, prelje, telje, kosci, vezanje na godovno itd.), moški in ženske. Govori. Banke. — V Črensovcih: Pri zgodovinski hiši, ki je last Ivana Bedernjaka in v kateri že 18 let prebiva Klekl Jožef, bivši narodni poslanec, razstava domače obrti ter kmetijskih pridelkov Slovenske Krajine. Istotam se bo vršil vpis v spominsko knjigo vseh onih, ki so obiskali za desetletnico Slovensko Krajino. Odhod iz Murske Sobotice: za kolesarje ob enih, za avtomobile ob pol dveh. Iz Črensovec odhod v D. Lendavo: za kolesarje ob treh, za avtomobile ob štirih. — D. Lendava dne 18. avgusta: Ob pol petih zahvalna služba božja s Te Deumom. Po službi božji obhod po mestu v istem redu kakor v Murski Soboti. o obhodu govori, po govorih presta zabava. — Slovenska Krajina vabi Slovenijo onkraj Mure z vsemi njenimi korporacijami in društvi, da se v obilnem številu udeležijo njene proslave ter da pomaga utrditi vez ljubezni, ki je že do sedaj družila brate to- in onkraj Mure, ki pa se še niso zadostno poznali. — Pripomba: Zaprošena je četrtinska vožnja. Prijavitelj se je do 31. julija pri Vodilnem odboru v Črensovcih, kjer se bodo tudi dobile izkaznice za četrtinsko vožnjo in spominski znaki. — Vodilni odbor za proslavo desetletnice osvoboditve Slov. Krajine v Črensovcih.

NAŠA DRUŠTVA

MLADENIŠKI TABOR PRI SV. AN- DRAŽU V HALOZE.

V nedeljo, 25. avgusta, bo mladeniški tabor pri Sv. Andražu za Haloze in Gornje Dravsko polje. Fantje, pripravite vaak v svojem kraju vse potrebno za to zborovanje, ki bo posvečeno pospeševanju mladinske izobrazbe!

Mladeniški shod na Gori Oljki v nedeljo, 21. julija, se je izvršno obnesel. Udeležba je bila prav velika, prišli so zastopniki mladeniških organizacij celo iz oddaljenih krajev Gornje Savinjske doline. Poleg Savinjske doline je tudi bila dobro zastopana Šaleška dolina in sosedni kraji Gore Oljke, te prelepe točke v Savinjski dolini. V cerkvi je bila najprej sv. maša - ki jo je čital dr. Hohnjec, zatem mladinska pridiga gospoda patra Emilijana iz Nazarja, kateri je nato opravil daritev svete maše. Zborovanje zunaj cerkve, na kojem je udeležba bila jako velika, je prav spretno vodil vrli predsednik Prosvetnega društva na Polzeli mladenič Fran Turnšek. Glavna govornika sta bila: predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec in profesor Vesenjaka. Prvi je razpravljal o pomenu in načinu mladinske izobrazbe, drugi pa je obračal pozornost mladine in odraslih na veljavna gospodarska vprašanja. Nastopili so tudi s prav lepimi in dobro premišljenimi govori zastopniki mladeničev: Zaje Stefan od Sv. Andraža, Zalesnik Franc iz Sv. Frančiška v Savinjski dolini in Rudolf Koren iz Šoštanja. Naj bi veličastni mladeniški shod na Gori Oljki ohrodil po željah, ki so jih mladeniči sami izražali, na polju mladinske prosvete obilne sadove!

Sv. Vid pri Ptuj. Radi raznih ovir se bodo blagoslov našega novega Slomškovega doma

izvršil šele dne 4. avgusta. V soboto dne 3. avgusta popoldne ob pol sedmih sprejem gospoda knezoškofa, nato pobožnost v cerkvi in bakljada. Drugo jutro bodo sv. maše od petih dalje. Od 8. do 9. bo sprejem društev, ki pridejo od vseh strani. Ob pol desetih bo prevzvišeni blagoslovil dom in imel pridigo in sv. mašo. Po sv. maši bo na prostem govor gospoda ministra v pokoju Vesenjaka. Po popoldanski službi božji bo akademija v dvorani. Vršilo se bo petje, godba, deklamacije, govor gospoda dr. Hohnjeca in kratka igra iz domače zgodovine v počestčenje državne desetletnice. Prevzvišeni odide z večernim vlakom. Pri slovesnosti igra godba Katoliške Omladine. Društva, prijatelji mladine in verske ter narodne kulture, vsi v nedeljo dne 4. avgusta v Sv. Vid! Abstinente opozarjamo še na brezalkoholno gostilno, ki jo bo imelo društvo za ta dan!

Sv. Trojica v Slov. goricah. V nedeljo dne 28. julija popoldne ob dveh se bo v župnijski cerkvi pri Sv. Trojici ustanovila že več let na meravana in srčno zaželjena Marijina družba za žene in matere. Vse žene in matere, zlasti mlajše iz trojiške župnije, ste uljudno povabljeni. — Po cerkveni slavnosti se bo vam na čast vprizorila v samostanski dvorani gledališka igra »Repoštev, gorski duh«, petdejanka. — Igra se bo ponovila v nedeljo dne 4. avgusta popoldne po večernicah ob treh. Vstopnice za obe prireditvi se bodo prodajale v župnijski pisarni že dopoldne. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah. Orlovski odsek pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. in Ptujsko orlovsko okrožje obhajata desetletnico svojega obstoja na lovenčko nedeljo dne 11. avgusta pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Ob tej priliki bo blagoslovljen novi odsekovni prapor. Popoldne pa bo nastop članov, članic in naraščaja. Iskreno vabljeni na to prireditev vsi odseki Slovenskih goric in drugod! Bog živi!

Sv. Ana v Slovenskih goricah. Orlovski odsek pri Sv. Ana v Slov. gor. naznanja, da ponovi igro »Mlinar in njegova hči« v nedeljo dne 28. julija, ob treh popoldne v Društvenem domu. Vsi prijatelji orlovške mladine in poštenega razvedrila od blizu in daleč uljudno vabljeni!

Trbovlje. Dne 4. avgusta t. l. priredi Celjsko orlovsko okrožje veliko prireditev v Trbovljah. Prihiteli bodo Orli iz Savinjske doline, pozdravili brate iz krajev ob južni železnici in z veseljem v sru jih bodo sprejel posavski Orli. Ta dan obeta hiti svetla točka v delovanju orlovške organizacije v Trbovljah. Že dolgo se vrše velike predpriprave in orlovski odseki se že davno vadijo za ta veliki orlovski dan. Vabimo vse prijatelje orlovstva, da se tega dne udeležijo našega nastopa, da praznujejo z mladinsko orlovsko organizacijo veliki praznik, ki naj bo krona notranjemu delu. Prijatelje našega gibanja in orlovške odseke, kamor pošljemo plakate, prosimo, da jih razobesijo na vidna mesta. Bog živi!

Romarjem na Brezje.

Od 4. do 6. avgusta.

Prijave za romanje so zaključene. Izkaznice te dni razpošiljamo in jih bodo do nedelje gotovo imeli župni uradi v rokah.

Vozni red:

I. vlak:

Odhod dne 4. avgusta: Romarji na progi Zreče—Poljčane se odpeljejo ob petih popoldne iz Konjic in vstopijo v Poljčanah v redni vlak ob 6.22. — Romarji na progi Rogatec—Grobelno se pripeljejo z vlakom, ki pride v Grobelno ob 6.39 zvečer. Tudi ti vstopijo v redni vlak, ki odhaja iz Grobelnega ob 6.51 zvečer. — Romarji na progi Dobova—

Zidani most se pripeljejo s popoldanskim vlakom ob 6.45 zvečer v Zidani most in vstopijo v redni vlak, ki odhaja ob 8.15 zvečer. Na tem rednem vlaku je pripravljen prostor samo za te romarje.

II. vlak:

gre iz Maribora glavni kol. ob 9.30 zvečer.

S tem vlakom se peljejo udeleženci: s koroške proge, iz Maribora in oni, ki tu vstopijo, iz vseh postaj od Maribora do Poljčan ter s proge Dravograd—Celje in Gornja Radgona—Pragersko.

Vozni red za ta vlak: Maribor 9.30, Hoče 9.46, Slivnica 9.53, Fram 9.59, Pragersko 10.13, Slov. Bistrica 10.24, Poljčane domačini 10.39, Ponikva 11.04, Grobelno domačini 11.12, Sv. Jurij 11.19, Štore 11.29, Celje 11.43.

III. vlak:

vozi iz Maribora ob 21.50 (10 minut pred 10. uro zvečer) in stoji: Pragersko 22.31 Slov. Bistrica 22.43, Poljčane 22.58, Ponikva 23.23, Grobelno 23.31, Sv. Jurij ob juž. žel. 23.38, Štore 23.48, Celje 0.02, Laško 0.18, Rimske toplice 0.29, Zidani-most 0.56, Hrastnik 1.10, Trbovlje 1.19.

Vlaki bodo zaznamovani s št. I, II in III. Vsaka skupina naj se drži zgornjih vlakov, da ne bo zmešnjav.

Dohod na Brezje dne 5. avgusta: Na Otoče dospejo vlaki ob 4.25 zjutraj. Na Brezjah smo ob 5.30 zjutraj.

Odhod iz Brezij na Otoče dne 6. avgusta ob 7.30 zjutraj. Odhod iz Ljubljane ob 12.20 popoldne, vsi imajo zvezo z večernimi vlaki.

Polovična vožnja.

Na domači vstopni postaji kupite celo karto do Otoč in zahtevajte, da jo mokro žigosajo. Karte nikjer ne oddajte, ker se z njo zastonj nazaj peljete. — **Skupnih kart, če jih na kaki postaji hočejo dati, ne jemljite, zato pravočasno pridite na svojo postajo, da vam more uradnik izdati posamezne karte!** Zgodilo se je lani, da so se nekateri izgubili od družbe, ki je imela skupno karto in so potem imeli sitnosti, ker so potovali brez karte. — **Polovične vožnje je deležen samo tisti, ki bo imel izkaznico in si jo bo dal na Brezjah potrditi.** Zato se naj brez izkaznice nikdo ne poda na to romanje.

Preč. župne urade prosimo, da naj nam takoj sporočijo, ako bi izkaznice ne dospele do prihodnjega torka. Mi bo mo enako do tedaj tudi obvestili župne urade, ako bi njihova prijava v tem določenem roku ne dospela.

Brezje—Bled.

Letos bo razmeroma dovolj časa za izlet na Bled. V tem oziru smo poskrbeli za avtobuse in uredili glede čolnov na Bledu, da ne bodo naših ljudi odrali.

Ubogajte reditelje!

Pri vlakih bomo imeli svoje reditelje, katere je brezpogojno ubogati, da bode red! Potem bo potovanje tudi prav prijetno.

Prosvetna zveza v Mariboru.

Maribor. Kralj je odlikoval večje število narodno-zavednih železničarjev v Mariboru in poštarijev. Gospod veliki župan je v nedeljo dne 21. julija na magistratu slovesno izročil odlikovancem redove in kolajne. Med drugimi je bil odlikovan tudi starosta slovenskih železničarjev Martin Medvešek. — Društvo kat. mojstrov je v nedeljo dne 21. julija proslavilo desetletnico, odkar je predsednik tega društva slikarski mojster gospod Ivan Lorber. Člani so mu izročili krasno izdelan zlat prstan v dar. Slavnostni govornik je povdarjal, da je zašluga gospoda Lorberja, da se je društvo po vojni tako lepo razvilo in je danes eno najmočnejših društev v Mariboru. Ima tudi svojo dobrodelujočo posojilnico. — Trgovina s posestvi cvete. Vinogradno posestvo v Lajtersbergu č. g. Josipa Sinko, zlatomašnika od Sv. Lovrenca v Slov. goricah, je kupil za 100.000 Din gospod Alojzij Jerič, posestnik v Počehovi. Gostilno »Linhartov dvor« v Mariboru pa gospod A. Vogrin od Sv. Jakoba. — Na policiji pet dni niso imeli nikakih aretacij, ker je prav redko znamenje. Bilo bi treba razobesiti na komisarijatu belo zastavo.

Sv. Peter pri Mariboru. Na nekdanjem Senekovičevem posestvu, sedaj last gospoda Božiča, se namerava baje zopet otvoriti gostilna. — Stavbena podjetnost se kaže tudi pri nas. Gospa Lorber preureja gospodarsko poslopje v Malečniku v stanovanjske in poslovne prostore. V nadstropju bodo stanovanja, v pritličju pa lokali. Temeljito je popravil svojo hišo cerkveni ključar Ferlinc v Terčovi. Lično kاپello zida obitelj Kirarjeva v Hrenci. Na vseh koncih in krajih se pridno popravlja, tako da je popolnoma upravičen sloves, da so šentpeterske hiše in hišice čedne in lične. — Obrtno dovoljenje za mesarsko obrt je dobil gospod Rojko v Malečniku. Tako homo imeli sedaj tudi svojega mesarja.

Sv. Lenart v Slov. gor. Po srečno prestanih operacijah se je ta teden vrnil k Sv. Lenartu notar Fran Štupica in prevzel uradne posle v svoji notarski pisarni.

Ribnica na Pohorju. Pomenljiv 14. julij, dan desetletnice osvobodjenja Dravske doline je bil klic stopiti na plan kar se zaveda narodnosti svoje ter ume prav ceniti sladko besedo »svoboda«. Glas je prihajal iz obmejnega trga Marenberg, klical je Slovence, osobtio Dravske dolince, udeležiti se proslave v čimbrotnejšem številu ter izkazati domovini svoji srce, a osvoboditeljem pa čast, priznanje in hvaležnost kakor so si to zaslužili. Prav vredne sinove in hčerke so se skazali tudi naši Ribničani. Na dveh, odnosno treh vozovih, okinčanih s smrečicami in pentlji, so pohiteli navdušeno popevajoč narodne pesmi, pomnožiti vrste proslavljenecv. Tudi peš se jih je znatno število pobrinilo ne biti zadnji in odmeniti se osvoboditeljem ter proslaviti dan v slovenski zgodovini zapisan neizbrisno z zlatimi črkami. Vsa čast vsem! — Dne 11. julija pa so vriskali fantje iz naše občine k naboru. Sposobnih je ostale šest.

Velika Kapa na Pohorju. Hribovito Pohorje je domovina dveh vrst divjih petelinov: velikega (Auerhahn) in malega: ruševca. Držita se v najvišjih črtah na ali vsaj v obližju Velike Kape kot bolj redka gosta. Vsekako pa se pojavlja zadnji v večjem številu, radi česar zavzema prvi v našem lovskem krogu prednost. Po boljših hišah naših lovcev pomnožuje dokaj znamenito zbirko nagačenih jerebic, jastrebov, ujed, kun itd. Barve je temnopisane, košat rep in spodek močnih perut se preliva svetločrno, znak neke močnatosti, pa mu skladno umestuje ponosno naprej stegnjen vrat. Štar tehta do 5 kg. Meso je oporečne kakovo-

sti. Slast mu kviri okus po smreki in jelki. Njegovo boljše polovico, rujavo kokoš, pa je najti v znatno večjem številu. Ta uživa popolno svobodo, lovci je ne streljajo. Značilnost pa daje v ljudski pripovedi mladi zarod, ki šteje kvečjemu do 6 kljunčkov. Sliši se, da se piščanci v skrajni sili vržejo vznak, zagrabiyo s krempljči listje ali gozdno šaro, s kojo se zakrijejo kakor bi jih požrla zemlja. S 1. aprilom pričnejo lovci z zasledovanjem tega plašljivega samotarja, ki je izven zakonite zaščite do 1. rožnika, dočim se lov na ruševca prekine s 15. rožnikom. Prvega je zlasti zaradi čudovito tankega posluha izrečno težko zalotiti. Predvsem se je treba požuriti v čimnajranejših urah. Iz lovskih izkušenj je doznato, da edino kadar »folca« (poje), ga je mogoče ustreliti, izven tega je brezuspešen vsak trud, kajti on čuje tudi najtišji korak ter izgine kot kafa. Dasiravno tudi lov na divjega petelina ni združen z nobeno nevarnostjo, navzlic temu je pod Velko kapo na smreko pritrjeni sv. križ svedočil vrsto let o nesreči sličnega lova. Tu je ustrelil marenberški davkar gozdnega čuvaja Mardana. Skrit v grmovju je gozdar z nalašč zato pripravno piščalko privabljal divjega petelina. Ko se po potrebi zgane, vzbudi pozornost bolj kratkovidnemu uradniku. V domnevi, da ima pred sabo petelina, počí lovec v grmovje. Gozdar je bil smrtno zadet in je rani v kratkem podlegel.

Meža ob Dravi. V sloviti romarski cerkvi Sv. Križ nad Črnečami se bo tudi letos slovesno obhajala porcijunkula. V četrtek, dne 1. 8., zvečer, v petek dne 2. avgusta ob pol osmih in ob desetih pridige in slovesna sv. opravila. Uljudno vabimo častite gospode duhovnike in romarje k prav obilni udeležbi od blizu in daleč!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju je v nedeljo dne 14. t. m. obhajal prelepo slovesnost: odkritje spomenika žrtvam svetovne vojne iz naše župnije. Obelisk, 3 metre visok, s podobo Križanega, stoji na mogočnem podstavku, ki ima ob straneh na marmornatih ploščah imena pol stotine padlih iz posameznih vasi. Slavnostne govore pri cerkvi in pri spomeniku ter službo božjo je opravil č. gospod kurat in katehet Ivan Bonač iz Ljubljane. Gotovo je malokatero oko ostalo suho. Imenom poglavarstva je spregovoril gospod glavar Mahnič, za veteransko društvo iz Ptujja, ki je prišlo z zastavo in godbo iz Dornove, je položil lep venec predsednik gospod ritmojster Vestenek. Udeležili so se slavnosti poleg domačih še gasilci iz Hajdine, Cirkovec in Mihovec-Dragonje vesi in veteranci celo od Sv. Lovrenca v Slov. gor. Petje domačega zbora je z godbo vred še povzdignilo primerno razpoloženje. Popoldne pa je naše vrlo učiteljstvo in dijaštvo na društvenem odru prelepo vprizorilo pretresljivo Meškovo igro »Mati«. Vsem, ki so pripomogli k lepemu poteku resne svečanosti, iskreno zahvaloval!

Polenšek pri Ptujju. Vedno imamo tudi mi Polenšani kaj novic za tebe, dragi »Slovenski Gospodar«. Ker pa se nam vedno kopiči delo na polju, nam primanjkuje časa, da bi se kaj pogosteje oglasili. Hvala Bogu, velikih vremenskih nezdog še letos nismo imeli. Le zadnjo soboto ponoči je prihrul nekje od jugozapada strašen vihar z nevihto ter napravil precej škode po vinogradih, razmršil kolje in vinsko trto, lomil drevesa po gozdovih in tudi sadnemu ni prizanašal. Ako ne bo kakih drugih nezdog, bo letina pri nas precej ugodna. Živin ske klaje je prav obilno. Koruza, krompir izgledata lepo. Žito je ponekod bilo slabo radi hude dolgotrajne zime. Oškodovani pač bodemo najbolj v sadonosnikih, mnogo mladih dreves, ki so prejšnja leta že rodila, je pozimi pezeblo, da na mnogih poka in odpada skorja, sčasom se bodo gotovo posušila. Iz hladnih letošnjih poletnih dni je videti, da tudi prihodnja zima ne bo kaj milejša. Zdravi smo tudi še dokaj dobro, le kruta jetika se hoče tudi pri nas udomačiti. Pred kratkim je postal žrtev krvne jetike mlad fant Pozničev iz Braclavec. Neka-

teri delamržeži znajo prav izkoristiti odsotnost ljudi od hiš. Tako so v hišo pri Kolmanovih v Lasigovcih prišli sredi dneva nepovabljeni, s hišnimi razmerami precej dobro znani gostje, pobrali par sto dinarjev denarja, mnogo blaga za obleko, katero je imela domača hči-šivilja pripravljeno za šivanje.

Ormož. Zadnja nova maša je bila v naš fari leta 1908. Letos pa bosta kra dva tukajšnja rojaka kot mašnika prvič pristopila pred Gospodov oltar. V nedeljo dne 4. avgusta bo pričel gospod Rudolf Hanželič iz obče znane in spoštovane Hanželičeve družine s Hardeka Prdigal bo novi pomožni škof ljubljanski prevzvišen gospod dr. Rožman kot nekdanji vzgojitelj novomašnikov v ljubljanskem Marijanišču. Naslednjo nedeljo dne 11. avgusta pa bo daroval presv. daritev v naši župni cerkvi sin davčnega izvršitelja gospod dr. Franc Lakner, ki bo kot član Družbe Jezusove nekaj dni poprej pel novo mašo v eni izmed družbinskih cerkev v Avstriji.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 13. t. m. smo spremili k večnemu počitku vernega krščanskega moža, 73letnega Franca Ambroža iz Senika. Umril je po dolgem, mukepolnem trpljenju na želodčnem raku, ves vdan v voljo božjo. Rajni je bil vzor katoličana, dobrega očeta in prijaznega, postrežljivega sosedu. V istem duhu je vzgojil svoji 4 sinove, od katerih je eden padel na italijanski fronti. Dobra knjiga in krščanski listi (Straža, Slovenski Gospodar, Slovenec, Bogoljub itd.) so bili vedno v hiši. Na stara leta je imel največ veselja s svojimi ljubljenkami: čebelicami. Kljub nujnemu delu pri žetvi ga je spremila na zadnji poti velika množica znancev in prijateljev, pevec pa so mu zapeli ganljivo žalostinko. Naj počiva v miru, duša pa se raduje nad zvezdami!

Gornja Radgona. V našem obmejnem kotičku se je letošnje leto jako povzdignilo društveno delo različnih društev. Pred kratkim se je ustanovila Narodna odbrana. Dokaz temu, da vlada vsepovsod slovenski duh Narodne odbrane, čeprav je bila nekaj Gornja Radgona popolnoma nemškutarska. Odbor se je konstituiral sledeče: predsednik dr. J. Svet, sodnik; podpredsednika M. Gaberc, župnik, in P. Arsenič, carinski upravnik; tajnik Fr. Snof, uradnik; blagajnik R. Burja, učitelj. — Katoliško prosvetno društvo pa je imelo na praznik sv. Petra in Pavla veliko tombolo s krasnimi dobitki, katera je nad vse krasno izpadla. Zahvaliti se je predvsem treba agilnim osebam, katere so z društvenim požrtvovalnostjo sodelovale. — V nedeljo dne 7. julija pa je imela tukajšnja požarna bramba tombolo, katera je še precej povoljno uspela. Pri obeh tombolah je sodelovala domača godba »Mura«. — Tudi agilnega Orla ne manjka pri nas. Dne 4. avgusta se bo vršila v Gornji Radgoni okrožna prireditel v večjem obsegu. Dopoldan bo sprejem gostov, ob 10. uri bo sv. maša, nato pa spreved po trgu. Popoldan ob treh je telovadni nastop s pestrimi točkami. Po telovadbi bo prost zabava s sodelovanjem domače godbe »Mura«. Vabljeni ste vsi od blizu in daleč, da tako proslavimo skupno silo slovenskega orlovstva.

Žiče. Veliki in slovesni dan smo obhajali v Žičah v torek dne 9. julija. Po preteku 50 let smo imeli zopet to srečo, da se je tudi v naši župnijski cerkvi delil zakrament svete birme. Z velikim veseljem smo sprejeli prevzvišene-ga gospoda knezoškofa v svoji sredini, lepo je bilo na dan sv. birme. Zopet pa nas čaka veliko veselje radi tega, ker se vedno bolj bliža dan slovesne otvoritve našega novega društvenega doma. Dovršujejo se te dni zadnja dela pri stavbi, kmalu bo gotova, slovesna blagoslovitev in otvoritev bo v nedeljo 18. avgusta ob enem z orlovsko okrožno prireditvijo. Prijatelji mladine in katoliških društev od blizu in daleč, bodite pripravljene za ta dan in pridite vsi v Žiče na slovesno otvoritev novega društvenega doma.

Galicija. Meseca junija t. l. je strela udarila v zvonik cerkve sv. Jungerte pri Celju in strelovod popolnoma razbila, zvonik ter cerkev pa

močno razdrapala. Sedaj se je isto za silo popravilo. Nov strelovod je naredil in streho na zvoniku popravil in pobarval klepar Franc Tašker iz Celja v popolno zadovoljnost; ga priporočamo vsakemu! — V nedeljo dne 21. t. m. se je pri Jungerti vršila lepa nedelja. Visoko na hrbu ležeča cerkva, sedaj prenovljena, je privabila v svojo notranjost obilo romarjev.

Sv. Križ na Slatini. 280 pevcev je prispelo na petletnico pevskega društva »Sloga« v nedeljo dne 14. julija k nam. Med popoldansko godno veselico se je zrušil gospod Plevnik, tapetnik iz Celja. Kot član celjske »Oljke« je sodeloval pri dopoldanskem koncertu. Z drugimi tovariši vred je bil najboljšje volje. Nenadna smrt je pretresla vse. S sočutjem je zrl občinstvo na silno žalujočo soprogo rajnega. Naj v miru počival! — Isti dan se je pripetila strašna avtomobilna nesreča v Krapini v sosedni Hrvaški. Žrtev sta postali dve ženski. — Dne 13. t. m. je prišel prizidek k Društvenemu domu srečno pod streho. Ponosno gleda nova zgradba čez dosedanji dom in hvali dobrotnike, ki so omogočili povečanje, med njimi posebno gospoda Drogenika, ravnatelja ljudske posojilnice v Mariboru, ki je prispeval 680 Din, gosp. Zemljiča, župnika pr Sv. Tomažu, ki je daroval 250 Din, in daleč naokrog dobro znanega gospoda Ogrizeka, križevskega gostilničarja, ki nam je poklonil v denarju 750 Din, v blagu pa toliko, da menda niti gospa Ogrizek ne ve koliko. Bog jih blagoslovi!

Kapele. V nedeljo dne 14. t. m. nas je obiskal gospod kmetijski referent Ambrož ter nas poučeval o vinogradstvu. Ogledal si je tudi sadne vrte. Navduševal nas je za sadjerejo ter je priporočal dobre vrste. Ker smo blizu Zagreba, nam je priporočal za razširjenje vrsto: Šarlamovski. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je dobila od gospoda velikega župana brezplačno tobačnega izvlečka, za kar se člani lepo zahvaljujejo. Popoldne je imela godba požarne brambe proslavo 75letnice, ki se je izvršno obnesla. Kapele res napredujejo. Celo Posavje nima tako lepega Gasilskega doma, ki ni samo shramba za brizgalno, temveč tudi dom splošne ljudske izobrazbe in prosvete.

Pranje brez mila je ravno tako nemogoče kakor brez vode. To mnenje ne prevladuje samo pri vseh dobrih gospodinjah, temveč tudi pri znanstvenikih, ki so proučevali problem pranja. Glej oglas »Gazela«.

Hranilnica in posojilnica v Črni, r. z. z. n. z., ima dne 31. julija 1929, ob 14. uri (ob dveh popoldne) v prostoru posojilnice pri Drogeniku svoj redni letni občni zbor z naslednjim sporedom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in rač. preglednika. 3. Potrjenje letnega računa. 4. Privoljenje remuneracije načelstva. 5. Slučajnosti. — Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del zadružnikov. Ako bi tega ne bilo, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno brez ozira na število navzočih zadružnikov (§ 35). — Načelstvo. 884

Strojno in cilindar olje za mlatilnice dobite v trgovini Fran Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 883

Vinorodno posestvo, malo, snažno urejeno, 15 minut od cerkve, se z letošnjim pridelkom takoj proda: Matej Januš, pos., Sv. Marjeta ob Pesnici. 885

Mlinarskega učenca, poštenih staršev, sprejem takoj: Ciril Pečnik, umetni mlin, Studenice pri Poljčanah. 882

Fotografični aparat in klarinet Es, skoro nov, proda po ugodni ceni: Ferdo Meško, Velika Nedeja. 881

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 20. t. m. so pripeljali špeharji iz 8 občin 17 zaklanih svinj, kmetje pa 15 vozov sena, 2 voza otave, 1 voz slame in 2 voza škopa, 15 vozov krompirja, 6 voz čebule, 4 voze kumerc. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 30 Din. Seno je bilo po 75—90, otava 90, slama 45—50, 1 komad škopa 2 Din. Krompir je bil po 1.75, čebula 4, ena kumarca 0.50—3. Pšenica je po 2.25—2.50, rž 2, ječmen 1.40—1.75, oves 1.50—1.75, koruza 2—2.50, proso 2.25—2.50, grah po 5—6. Kokoš komad 35—40, par piščancev 30—70, raca 15—40, gos 45—80, domači zajec 10—30. Česen 15, 1 glava svežega zelja 2—5, gobe 1, borovnice 2, maline 10, grozdčije 4—5, hruške 8—10, suhe slive 10—12, breskve 26—28. Mleko 2.50—3, smetana 12—14, surovo maslo 36—40, jajca 1.25—1.50, med 20 Din.

Mariborski svinjski sejem. Na mariborski svinjski sejem dne 19. julija so prignali 203 svinj. Cene so bile sledeče: prašički 5 do 6 tednov 155 do 190 Din, 7—9 tednov 250—300 Din, 3—4 mesce 350—400 Din, 5—7 mescev 450—600 Din, 8—10 mescev 750—860 Din, enoletne svinje 1000—1200 Din. 1 kg žive teže se je prodajal po 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže po 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 142 komadov.

★

Gospodarska obvestila.

Živinozdravnik Fr. Pirnat
v Mariboru.

Nov način pitanja svinj.

Pretekle božične praznike sem preživel pri sorodnikih na Dunaju. Imel sem tam priliko nabaviti si precejšnjo množino strokovnih knjig, med njimi tudi onih, ki jih izdaja že izza l. 1920, torej izza časa, ko se je nahajala naša sosednja država pred gospodarskim prepadom, posebna založna družba po skrajno nizkih cenah in z namenom, da omogoči vsakemu kmetovalcu čitanje teh izbornih zvezkov.

Omenjena družba »Scholle-Verlag — imenujmo jo po domače »Gruda« — ima svojo zalogo knjig tudi v Leipzigu na Saksonskem za Nemčijo in v Zürichu za Švico. Njene knjige se torej čitajo skoraj po vsej srednji Evropi.

Posebno sem se poglobil v 67 strani obsegajoči zvezek št. 105, ki je l. 1927 izšel opremljen s 24 slikami že v tretji pomnoženi in izboljšani izdaji. Spisal ga je inž. Rudolf Rauninger, ravnatelj nižje-avstrijske kmetijske deželne šole v Edelhofu. Zvezek ima naslov: »Praktična svinjereja z dodatkom o klanju svinj po deželi in o popolnem vnovčenju svinje.« Iz predgovora sem povzel med ostalim, da je druga izdaja tega zvezka natisnjena v 6000 izvodih pošla tekom dobrih dveh let.

Da je v vsaki živinorejski knjižnici, ki jo izda omenjena družba, obdelano poglavje o krmljenju temeljito, vendar ne preobširno, hkrati pa skrajno poljudno, razume se samo ob sebi.

V navedeni knjižnici pisatelj prav toplotno priporoča krmljenje svinj s suho,

torej ne kuhano krmo in s pomočjo samodelujočih naprav ali avtomatov, ker se na ta način dajo svinje opitati ali odebiliti v prav kratkem času.

Krmljenje s suho hrano ima namreč te-le prednosti:

1. Prihrani se drago kurivo, katero se le s težavo dobavlja.

2. Hrano je mogoče naenkrat nasipati v avtomat za več dni.

3. Svinje utegnejo žreti kadar in kolikorkrat se jim zljubi. Vsled tega pogostokrat in dalj časa ležijo, kar je za opitanje izredne važnosti.

4. Svinje morejo hrano dobivati iz aparata počasi, ker priteka hrana le po malem. Vsled tega jo dobro zgrizejo in oslinijo, čemur je posledica boljša prebava in izraba hrane.

Iz avtomata namreč pada, odnosno se siplje hrana v korito na ta način, da se v njem premika železni vzvod sem in tja. To premikanje vzvoda pa povzročajo svinje same in sicer z rilcem. Že tekom prvih ur se priučijo svinje takl napravi in prehod od kuhane do suhe hrane ni potreben.

Da naglo opitamo svinje do teže 90 do 110 kg, je treba pričeti s krmljenjem suhe hrane že tedaj, ko so dosegle približno težo 40 kg. Pitanje traja le 6 do 7 tednov.

Za svinje, ki so opitane s suho hrano, plačujejo v sosednji Avstriji mesarji radi boljše kakovosti mesa redno višje cene, na dunajskem trgu pa se tako opitane svinje najdražje prodajajo.

Izkušnja je pokazala, da pridobijo svinje dnevno 1 kg, posamezne celo do 1½ kg težine. Ker pa so med njimi tudi posamezne take, ki kakoršnokoli hrano slabo izkoriščajo, niso torej, kakor pravimo: ješče, je priporočljivo one, katere pitamo, tehtati vsakih 14 dni, da dobimo jasno sliko o teži in o tem, ali se pitanje izplača. One svinje, ki kot slabe izkoriščevalke hrane pridobivajo na teži dnevno le ½ kg, naj se pravčasno zakoljejo.

Najizdatnejša hrana je v prvih 4 tednih dobro pretrgan ječmenov zdrob, kateremu dodamo 6 do 10 odstotkov ribje moke. Za krmljenje v poslednjih 2 do 3 tednih pa se je izborna obnesla zmes enakih delov ječmenovega in koruznega zdroba z dodatkom 6 do 10 odstotkov ribje moke.

Dnevno požre svinja, ki se na ta način pita, 4 do 5 kg hrane.

Dodatek ribje moke je neobhodno potreben, ako hočemo doseči svoj cilj, ker vsebuje ribja moka izredno mnogo beljakovin, masti (tolšče) in raznovrstnih soli, ki povzročajo žejo. Vsled tega je potrebno, da imajo svinje v oddelku, kjer se nahajajo, takorekoč noč in dan posebno posodo z dobro pitno vodo.

Ker svinje mnogo polegajo, prihrani se tudi precej nastila; puščajo namreč odpadke, ki dajejo izboren gnoj, v posebnem kotu, iz katerega jih je prav lahko odstraniti.

Na enak način se priporoča pitanje starih plemenskih svinj in takih odsluženih — rezanih — merjascev.

Ribjo moko, katero naši gospodarji žal še premalo upoštevajo, ima v zalogi

Kmetijska družba v Mariboru, Meljska cesta 12, v Celju pri kolodvoru, v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic, v Ivanjkovih pri g. Lovro Petovarju, v Murski Soboti pri tvrđki Čeh in Gaspar, v Ptuj pri Kmetijskem društvu.

Kdor želi pojasniti v svrhu, da si napravi omenjeni avtomat v svinjaku, sem mu začasno srčno rad na razpolago s primernim nasvetom osebno.

Ako pa se mi posreči dobiti načrt takega avtomata, skušal bom priobčiti ga v enem ali drugem listu, ki se po želji čita s prevdarkom.

★

Javno uprašanje na finančno ravnateljstvo v Ljubljani. Naše slovensko vinogradništvo že preživlja leta in leta težko krizo. Da prodajo vinogradniki svoj pridelok v okolici mest, trgov ter sploh prometnih krajev, se poslužujejo vinotočev. Čas vinotoča, a le v okolici, kjer ima vinogradnik vinograd, traja tri mesece. Koliko vinotočev ne prodaja v tej omejeni dobi niti ene tretjine vinskega pridelka. Smo v državi izenačenih zakonov. Nerazumljivo nam je, da ima lahko v Mariboru kak Dalmatincev po več krčem, v katerih toči lastni pridelok neomejeno dobo. Ne samo to, on celo prodaja dalmatinsko vino dalje proti kontrolnemu listu. Dalmatincev vendar ne poseda vinogradov v mariborski okolici in vendar uživa slobodno ugodnosti vinotoča kar na več mestih daleko preko po zakonu dovoljenem roku. Slovenski, v krizi živeči vinogradniki bi želeli od finančnega ravnateljstva na zgorajna dejstva pojasniti, ker sicer bodo priromali v javnost z dejstvi, ki bodo današnje notico razsvitljila v drugi luči!

Živinska razstava v Ljutomeru. V okvirju industrijsko-obrtno in kmetijske razstave, ki bo v tednu od 11. do 17. avgusta t. l. v Ljutomeru, se pripravljata tudi posebna živinska razstava, ki obeta biti zelo zanimiva. Živina bo razstavljena na obširnem prostoru Serševnega loga v soboto dne 17. avgusta. Obsegala bo oddelek za konje toplokrvnih pasem, oddelek za plemensko govedo simodolske, pingavske in marjadvorske pasme in oddelek za kokoši štajerske pasme. Posebni svinjski oddelek mora žal iz veterinarsko-policijskih razlogov izostati. Odbor, v katerem so zastopani poglavar in oblastna samouprava po svojih strokovnjakih, nadalje okrajni zastop, konjerejsko društvo, mestna občina, dirkalno društvo in drugi činitelji, je pričel z obširnimi pripravami. Dne 15. in 16. julija je odbiral po občinah blago, ki je primerno za razstavo. Razstavljenih bo okoli 80 konj, 150 glav govedi in 20 gajb kokoši.

Prijave za znižanje dopolnilnega davka na zemljarino. Davčni zavezanci, ki imajo pravico za znižanje dopolnilnega davka, morajo predložiti te prijave do 31. julija t. l. brez pravice do nadaljnjega podaljšanja roka. Dopolnilni davek se zniža pod naslednjimi pogoji: 1. da se davčni zavezanec izključno bavi samo s kmetijstvom, 2. da obdeluje svoje posestvo sam ali s člani svoje družine, 3. da ima več kakor pet članov rodbine, 4. da dopolnilni davek ne presega 5000 Din, 5. da vloži prijavo v odrejenem roku na predpisanem obrazcu. V smislu zakona se za člane skupnega gospodarstva po tem zakonu ne morejo smatrati: 1. osebe,

ki so za stalno odsotne (za stalno odsotne se ne smejo smatrati osebe, ki bivajo izven doma zaradi odslužitve kaderskega roka, šolanja, zdravljenja itd.); 2. osebe, ki se bavijo poleg kmetovalstva ali izključno z obrtjo, industrijo ali drugim pridobitnim poslovanjem ali s samostojnim poklicem, ki je podvržen pridobitni; 3. osebe, ki so v razmerju stalne javne ali privatne službe; 4. žene in otroci oseb, omejenih v točkah 2 in 3; 5. hišno služabništvo in nameščenci. — Prijave se morajo vložiti pri pristojnem občinskem oblastvu na predpisanih obrazcih, ki se dobe pri omenjenem oblastvu. Prijavo mora vložiti zavezanec zemljarine. Prijavo zamore vložiti tudi pooblaščenec, priložiti pa mora tozadevno pooblastilo. — Na zahtevo davčnega zavezanca mora izpolniti prijavo pristojno občinsko oblastvo po izpovedbah zavezanca. Prijave, ki se predložijo popretek odmerjenega roka, se za nižjo dopolnilnega davka ne bodo upoštevale. Za resničnost števila članov skupnega domačega gospodarstva kakor tudi za podatke po točki 1—5 je poleg davčnega zavezanca odgovorno tudi občinsko oblastvo.

Tehniške sekcije. Minister za gradbe je 1. julija t. l. izdal naredbo, s katero se za zunanjo izvršno tehnično službo ministrstva za gradbe ustanavljajo po posameznih oblastih tehniške sekcije. Na področju oblastne tehniške uprave v Ljubljani se ustanovi 6 tehničnih sekcij: v Ljubljani, Novem mestu in Kranju, v Celju (okraji Celje, Gornjigrad, Konjice, Slovenjgradec, Šmarje—Rogatec-Kozje), v Mariboru (okraji Maribor levi breg, Maribor desni breg, Prevalje, Ptuj), v Murski Soboti (okraji Dolnja Lendava, Murska Sobotica, Ljutomer-G. Radgona, Čakovec in Prelog).

Oproščenje zadrug od plačevanja taks. Na predlog finančnega ministra in v soglasju z ministrskim predsednikom je Nj. Vel. kralj 18. julija podpisal zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah iz leta 1921. Te spremembe oproščajo razne zadruge taks. Tako se zadruge državnih uslužbencev, ki so osnovane z nalogo, da državnim uslužbencem zidajo ali nabavijo stanovanjske hiše, ako se pri tem ne bavijo s prodajanjem hiš in dajanjem v najem v svrhu špekulacije, oproščajo taks za nakup in prenos zemljišč in stavb, za vpis v zemljiško knjigo in za sklenitev posojil za zidanje hiš. Vodne zadruge v celi državi se oproščajo vseh taks, ki jih te zadruge na Hrvatskem in v Vojvodini ne plačujejo po veljavnih predpisih. Istotako se oproščajo taks najetja posojil vodnih zadrug, kakor tudi potrdila o izplačilu podpore oškodovancem. Finančni minister more oprostiti kmetijske in obrtniške zadruge, ustanovljene po združnem zakonu od 3. decembra za Srbijo, a ravnotako istovetne zadruge v vseh delih kraljevine, ako članom ne delijo dividend in rezervnih zakladov ter upravnim in nadzornim odborom ne delijo tantijem (nagrada) za njihovo združno delovanje, od plačevanja taks z rešitvijo, v kateri se točno navede vzroke oprostitve.

Pogoji za sprejem v oblastno kmetijsko šolo v št. Jurju ob južni žel. Novo šolsko leto 1929-30 se začne dne 7. oktobra ter traja polnih 12 mesecev. Sprejme se 32 gojencev, deloma na prosta, deloma na plačujoča mesta in sicer v prvi vrsti le kmečke sinove, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetijah kot bodoči gospodarji. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, od 16 do 20 let stari, le izjemoma

se sprejme tudi starejše prosilce, ako se predvideva posebna marljivost in discipliniranost. Sprejme se prosilce, ki imajo vsaj 4 razrede osnovne šole, le iz krajev z manj razredi se sprejmejo tudi drugi, uprava se pa lahko po vstopu s kratkim izpitom iz čitanja, pisanja in računstva prepriča, dali je prosilec zmožen slediti pouku. Ob vstopu preišče prosilce zavodni zdravnik. Na prosta mesta se sprejmejo le kmečki sinovi iz mariborske oblasti, na plačujoča tudi iz ljubljanske oblasti. Vsi gojenci stanujejo v internatu. Mesečna oskrbovalnina za plačujoče znaša 150 Din. Gospodarsko jači naj zaprosijo že iz početka za plačujoče mesto radi itak nizke oskrbovalnine in ker imajo ob številni vsakoletni priglasitvi kot plačujoči prednost. Oproščeni gojenci morajo tudi v slučaju, da pozneje vstopijo v kako službo, povrniti zavodu stroške šolanja. Lastnoročno spisani prošnji z Din 5 in 20 koleki, katero je vložiti na upravo zavoda najkasneje do konca avgusta in v kateri naj bo navedena tudi velikost posestva starišev, je treba priložiti krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, нравstveno spričevalo in obvezo starišev, da bodo krili stroške. Oni pa, ki prosijo za prosta mesta, prilože tudi davčno ali občinsko potrdilo glede velikosti posestva in višine letnih davkov ter obvezo, da ostane sin po študiju doma. Zavod ima v prvi vrsti živinorejsko-poljedelski tip, zato je zlasti primeren za kmetške sinove iz živinorejskih krajev mariborske oblasti in Gorenjske. O sprejemu se obveste prosilci pisмено. Sprejeti morajo s seboj prinesiti potrebno praznično in delavno obleko, vsak tri pare telesnega perila ter tekoče potreščine: brisače, krtače, nočne copate, zobno krtačico itd., plačujoči tudi dva para rjuh in eno zimsko odejo. Vse korporacije, zlasti učiteljstvo se naproša, da opozore primerne fantje na ta razpis. — Ravnateljstvo.

Kako se bo plačevala trošarina na vino in žganje?

Finančni minister dr. Švrljuga je 20. junija t. l. izdal spremembe in dopolnitve k trošarinskemu pravilniku, ki so jih objavile »Službene Novine« v Beogradu v svoji številki z dne 11. julija t. l. Iz precej obsežnih določb novega pravilnika objavljamo tiste, ki se nanašajo na pobiranje trošarine na vino in žganje.

Trošarina na vino.

Na vino se plačuje državna trošarina 100 D na 100 litrov. Kot vino se smatra samo vino od grozdja. Mošt se ne smatra kot vino ter ni podvržen trošarini, dokler traja vrenje, a najdalje do 20. novembra. Vina, ki vsebujejo več kot 18 odstotkov alkohola, se smatrajo kot spirrit ter so podvržena trošarini kot alkohol po hektoliterskih stopnjah. Trošarina na vino se plača pri puščanju v promet in porabo; plača jo prejemnik vina (kupec), medtem ko je vinogradnik, ki prodaja ali odtuji vino, le dolžan, prijaviti prodajo odnosno odtujitev (na prim. podaritev). Prijavo mora nasloviti na pristojen oddelek finančne kontrole ter mora navesti ime in bivališče prejemnika, vrste in številk sodov ter količino vina. Organi finančne kontrole nato pregledajo pošiljko, ugotovijo količino ter izdajo spremnico v dveh izvodih. Odpošiljatelj sprejme en izvod te spremnice, ki spremlja potem pošiljko na potu, drugi izvod pa dobi oni oddelek finančne kontrole, ki je pristojen za nadziranje prejemnika vina, ki mora takoj, ko prispe pošiljatev, prijaviti prejem pošiljatev in položiti znesek državne trošarine pri pristojni davčni upravi ali pa ga poslati davčni upravi po pošti ali preko poštne hranilnice. Pri transportiranju vina se priznava za izgubo 1 in pol odstotka. Za večje primanjkljaje mora plačati trošarino pošiljatelj.

Vsak prevoz vina v količinah preko 5 litrov mora biti opremljen s priznanico o plačani trošarini ali s potrdilom oddelka finančne kontrole, v kolikor se vino ne prevaža s spremnico vinogradnika. Prav tako se stavlja pod

kontrolno prevoz mošta. Vsako količino mošta preko 25 litrov mora spremljati spremnica, izdana od organa finančne kontrole, ali pa od občine, če ni v bližini vinogradnika oddelka finančne kontrole. Za primanjkljaje preko 1 in pol odstotka je odpošiljatelj dolžan plačati redno trošarino, pri čemer se odbije 10 odstotkov za izgubo pri vrenju.

Pri vsakem prevozu vina, na katero trošarina še ni plačana, jamči pošiljatelj za plačilo državne trošarine, dekler vine ni dospelo na kraj, kamor je bilo poslano. Če pri prevozu nezatrošarinjenega vina nastanejo ovire za nadaljni transport, tedaj mora lastnik vina to prijaviti najbližjemu oddelku finančne kontrole ali policiji, da se sestavi zapisnik, ki se v enem izvodu priloži spremnici, drugi izvod pa se pošlje oddelku finančne kontrole ali carinarnici, ki ima blago sprejeti. V zapisniku je treba tudi povdariti, če se zahteva podaljšanje prevoznega roka. V primeru odklonitve vina mora odpošiljatelj obvestiti oddelk finančne kontrole, ki mu je bila poslana spremnica, in po potrebi zahtevati podaljšanje prevoznega roka, da z blagom lahko disponira. Če se vino vrne pošiljatelju, tedaj se mora pristojni oddelk finančne kontrole prepričati, da je bila pošiljka dejansko vrnjena.

Vinogradniki ne plačajo državne trošarine na ono vino, ki ga porabijo za domačo potrebo, to je na ono vino, ki ga konsumirajo člani rodbine vinogradnika, njegova služinčad, osebe, ki so na hrani in stanovanju pri vinogradniku in delavci, ki obdelujejo vinograd. Kot vinogradniki se smatrajo tudi vinogradniške zadruge. Zadrugi morejo iz zadrugi kleti vzeti brez plačila trošarine vso količino vina, ki je bila pridobljena od grozdja, ki se ga oddali zadrugi.

Vinogradnikom, ki tudi trgujejo z alkoholnimi pijačami na debelo ali drobno in ki tudi točijo vino ali pa se bavijo s predelavo alkoholnih pijač, se bodo odobrile za domačo porabo brez plačila državne trošarine naslednje količine vina lastnega pridelka: do 4 članov rodbine in služinčadi preko 15 let 400 l letno, od 4—8 članov 600 l, od 8—10 članov 800 litrov in preko 12 članov 1000 litrov.

Taki vinogradniki morajo takoj, ko so preuredili mošt, prijaviti približno količino mošta oddelku finančne kontrole. Ko vino prevre, morajo izvršiti pretakanje najkasneje do dne 31. januarja ter prijaviti točno količino dobljenega vina oddelku finančne kontrole, ki te podatke nato kontrolira in ugotovljeno količino vpiše v skladiščno knjigo. Kleti v samem vinogradu se smatrajo kot skladišča producenta. Vino v teh kletih je podvrženo samo

kontroli in za take kleti ni potrebno nikako odobrenje. V takih kletih se sme spravljati samo grozdje in vino iz lastnega vinograda. Skladiščno knjigo vodi organ finančne kontrole.

Glede privatnih trošarinskih shranišč za vino prinaša pravilnik olajšavo v tem, da se izjemoma ne zahteva sozapore od strani finančne kontrole. V takih trošarinskih shraniščih za vino se imasta zaradi tega voditi dve shraniščni knjigi, od katerih vodi eno lastnik shranišča v shranišču samem, drugo pa oddelk finančne kontrole. Pri iznosu vina iz shranišča mora lastnik podati oddelku finančne kontrole prijavo in plačati trošarino na količino, ki jo iznosi. Priznanico o plačani trošarini mora predložiti oddelku finančne kontrole skupno s prijavo. Na račun izgube v shranišču vina se ob priliki obračuna priznava 0,5 odst. mesečno. Za primanjkljaje do 10 odstotkov letno mora lastnik plačati samo redno trošarino, pri večjih primanjkljajih pa se ima uvesti kazenska preiskava.

V smislu čl. 12 zakona o državni trošarini bo finančni minister odobral plačevanje državne trošarine na obračun vsem onim trgovcem, ki imajo privatna trošarinska shranišča in ki stavljajo letno v promet najmanj 100.000 litrov vina. Za osiguranje državne trošarine na vino, stavljeno v promet na podlagi obračunskega plačanja, morajo lastniki položiti garancijsko pismo kakega denarnega zavoda ali državne vrednostne papirje po borznem tečaju.

Osebe, ki se bavijo s prodajo ali točenjem vina, morajo voditi poseben register o kupljenem, porabljenem in prodanem vinu. Kot zaloge imajo služiti količine, zatečene dne 15. aprila t. l.

Trošarina na žganje.

Z zadnjo spremembo trošarinskega zakona se je državna trošarina na žganje znižala od 18 na 14 Din od hektoliterske stopnje. To znižanje velja izza dne 15. aprila t. l. Spričo tega odpade doplačilo trošarine na žganje (glede na prvotno povišanje od 15 na 18 Din), ki se je na zaloge od 15. aprila t. l. iztirjalo do 15. maja t. l. in se bo že vplačana razlika povrnila. Interesenti pa imajo tudi pravico zahtevati povračilo razlike, v kolikor so na blago, ki je prišlo v promet po 15. aprilu t. l., plačali trošarino po višji postavki 18 Din namesto sedaj znižane postavke 14 Din. Glede na okolnost, da so bile zaloge po stanju od 15. aprila t. l. obremenjene z državno trošarino od 75 Din, je bila torej obremenitev za 1 D višja kakor izza 15. aprila. Ta razlika pa se ne povrne, ker je ob času, ko se je redna trošarina plačala, ta

po zakonu znašala 15 Din za hektolitersko stopnjo.

V novem trošarinskem pravilniku je povračilo državne trošarine urejeno tako, da se trošarina povrne na posebno prošnjo, ki je kolka prosta. To prošnjo je vložiti pri pristojni finančni direkciji; priložiti pa ji je pobotnica, na katero se je pobrala previsoka trošarina. Rok za vlaganje prošnje znaša 6 mesecev in se računá od dneva plačila preveč plačane trošarine. Prošnje za povrnitev trošarine do 10.000 Din rešuje finančna direkcija v lastnem delokrogu, za zneske od 10.000 do 50.000 Din oddelk za davke pri finančnem ministertvu, za zneske preko 50.000 Din pa minister za finance.

ZA RAZVEDRILLO

Gnojnica pri svinjaki in čeber vode. V Dravi pri Breznom pred leti smrtno ponesrečeni gospod župnik Ivan Baznik je bil že v bogoslovju po telesni moči orjak. V zasneženi zimi se je rad kepal in klical na dvorišču na »aufbiks!« Vsako sneženo bitko je odločil z naribanjem najbolj vztrajnih junakov. Neko pozimsko nedeljo je bil naš Ivan obleden v nov svitel talar in svilen pas ter se držal nekako ponosno. Šaljivec rajni stoperški župnik Širec, kojemu smo pravili baron Gauč, mi je šepnil: »Če speljaš Baznika, da si bo omazal novi talar, bosta južina in pijača zastonj.« Dobil sem kmalu tovariše, pozvali smo novooblečenega na kepanje. Šlo je navzdol po bogoslovnem dvorišču in Ivan za nami, da bi si izbral pripravno žrtev za naribanje. Iz bojazni pred snegom na koži lica so začeli moji sobojevniki dezertirati. Jaz sem se obupno ustavljal napadalcu in ga z vabljal z umikom proti drvarnici na dvorišču. Ko se nisem mogel kam več umakniti, je preganjalec ustavil kepe, se podprl v bok ter si popravljaval rokave s pripombo: »Poba, danes bom naribal tebe za kepe vseh dezertarjev!« V trenutku, ko je segel z goljatsko roko po meni, sem odskočil od drvarnice na levo, skozi vrata proti svinjakom. Dobro mi je bilo znano, da je pred svinjaki prav ozek mo-

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

7.

Materin glas jo je zbudil.

Pravkar je prispela z Zajčjo nogo in neznan zavaznik in prijatelj jo je že obvestil o položaju.

»Mislila sem si, kaj se je zgodilo,« je pravila in prav nič ni bila razburjena. »Koj sem slutila, da se Mariette ni onesvestila. Srčno in pogumno dekle je. In vedela je, da mora biti še posebno močna, ker so bili dragoceni smaragdi v njenem varstvu.

Vidva pa,« se je obrnila k neznanecu in njegovemu tovarišu, »sta nam storila veliko uslugo. Ne poznam vaju in ne vem, kdo vaju je poslal in vama naročil, da nam in stvari našega kralja pomagata, pa zagotavljam vaju, da vajina usluga ne bo ostala brez plačila. Njegovo veličanstvo naš kralj bo zvedel o tem, kar sta storila za nas. To vama zagotavljam pri časti rodbine de Romaine.«

»Svetoval bi vam, grofica,« je povedal neznan zavaznik, »da bi se obe primerno preob-

lekli medtem ko Zajčja noga in jaz poskrbiva, da varno odpotujeta iz St. Lô. Potegnili smo policijske vohune zelo izdatno za nos, stikali bodo še nadalje za vami po mestu, vi pa ste medtem že zdavnaj v Caenu. Zato ne najdem nobenega razloga, da bi morali svoj prvotni načrt glede potovanja v Rim kakorkoli spremeniti!«

»Čisto res je, čisto res!« je navdušeno pritrjevala grofica. »Vi ste pravi biser, moj dragi prijatelj!«

Čudno se je spremenila grofica de Romaine. Prav nič ji ni bilo več videti njene starosti, revmatizem je izginil in z njim vred je izginila ohromelost, njen glas je bil mladosten in svež, njen obraz pomlajen, njene oči so gorele navdušenosti, njene kretnje so bile živahne in prožne. Vrgla je od sebe šal in čepico in z njo vred tudi starikasto belo vlasuljo, ki je pokrivala njene goste, črne lase.

Mož v delavski obleki se je prizanesljivo smehljal.

»Tamle imava s tovarišem lepo zbirko najrazličnejših oblek,« je dejal in pokazal na obilno omaro, ki je stala v kotu. »Na razpolago so vam vse. Svetoval bi obleko podeželskega dekleta za komteso in —,« je pridjal pomenljivo, »moško

Izšel je Lin II. zvezek!

Res niste še naročili?

Karl Mayeve knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

stič, pod katerem je na globoko gnojnica ter gnoj. Jaz preko mostiča, Baznik za menoj in naenkrat — čof — plusk v gnojnico! Toliko sem se še ozrl, da sem čul srditi: »Prekvat, to ti bom zabelil!« Ivan je bil oštrafotan od nog do glave; jaz sem južinal ter pil na račun barona Gauča. Dobro tri tedne sem se spretno izmikal maščevanju. S časom sem pa le pozabil na opreznost. Pasje mrzlo je bilo, ko smo šli eden za drugim iz obednice. Naenkrat me je zagrabila za vrat roka. Že prvi prijem me je poučil: Baznik te bo učil kozjih molitvic! Gnal me je na dvorišče, kjer je pravkar napolnil blapec visok čeber z vodo iz štepiha za kraljevo žegnanje. Ivan me je dvignil liki pero, me posadil v polni čeber, me celo potuknil pod vodo in me do niti mokrega postavil na dvorišče z zadovoljnimi: »Prekvat, to je za povaljani talar in pas! Sedaj pa sva zopet prijatelj!« Zabaveželjni baron Gauč je še plačal maščevalcu južino s pijačo.

Bomba. V letih 1907, 1908 itd. je bila po Mariboru nemška zagrizenost precej na višku. Vedno so se vršile kake proslave, na katerih se je hujskalo proti mirnemu slovenskemu življu. Baš 7. leta so se pripeljali v Maribor rajhovski pevci. Tedaj nemški Maribor je sprejel rajhovce s frankfurtercami. Na Glavnem trgu so postavili tribuno, kjer bi naj bil višek slovesnosti z nagovorom in belo oblečenimi dekliči. Bogoslovni ravnatelj je pustil zapreti vse polke in nam prepovedal, gledati na najlajoči Glavni trg. Baronu Gauču je bilo spet v oči gled nemški slavnosti za originalno senzacijo. Razglasil je po dvorišču bogato nagrado v jedi in pijači onemu, ki bi zmotil na nedolžen način pozdrav rajhovskih visokošolcev na tribuni (odru) na Glavnem trgu. Po temeljitem zamisleku sem javil baronu, da se bodem lotil dobave nagrade. Vzel sem staro copato, jo napolnil s peskom in jo zašil na vrhu. Popoldne ob štirih so se zbrali na tribuni: voditelji raznih nemških društev, mariborski prvaki in krog teh venec beloobleče njih Mariborčank, ki so držale v krogu

trak v nemških barvah. Župan je začel nagovor na goste, jaz z božjo pomočjo copatasto bombo v roke in na podstrešje bogoslovja. Preko vrha strehe so bili baš pred dnevi potegnili telefonske žice in je peljala iz podstrešja lestva in odprtina do telefonskih drogov. Po lestvi sem dospel utripajočega srca do luknje, jo odprl, se oprijel previdno telefonskega droga z levico, z desnico sem pognal copato v loku v zrak in izginil. Slišal sem glasni — cap! na deske in krik iz stotine grl. Vse je krikalo: »Atentat, bomba, doli z izdajalci!« Poprej nabito polna tribuna, kamor je pri letela s peskom napolnjena copata, ki se je razletela in se je razpršil nedolžni pesek na vse strani, je bila na mah — prazna! V preplašenem vikanju se je

posebno odlikoval ženski spol. Je trpele precej časa, da se je polegel najhujši strah. Pri pogledu na razpočeno copato in pesek je sikal iz nemških ust mesto atentata in bombe: »Škandal! To je zasmehevanje nemštva!« Toliko je bomba v copati le učinkovala, da se ni prikazal nikdo več na odru! Dobil sem razglašeno nagrado, a sem bil dolgo v največjem strahu, ker je stikala policija za neznanim storilcem. V bogoslovju ni bilo preiskave, ker so videli vsi, da so bile polke zaprte, in od drugod kakor iz odprtega okna ni nikdo niti domneval, da bi bila prifrčala škandalozna bomba. Kako bi bilo z menoj atentatom, ako bi me bili izsledili, o tem ni treba razglabljeti onemu, ki je živel — pod pokojno Avstrijo!

Novo veselje do življenja po pravem negovanju telesa!

Napake, katere dajo človeku nepovoljno zunanost, treba jih je odstraniti ne samo radi lepote, nego tudi iz zdravstvenih in duševnih razlogov. Čutiti se lepim ter dobro negovanim, povečuje veselje do življenja.

PROTI VSEM NAPAKAM KOZE:

Fellerjeva kavkaška „Elsa“ pomada za obraz in kožo. Njeno delovanje iznenadi! Ona čuva, obnavlja ter pomlajuje uvelo, lišajasto, hrpavo kožo obraza, vrata in rok. Preizkušena pri solčnih pegah, sojedeh, mozoljih itd. Lonček Din 12.—

ZA NEGO LAS,

za kožo glave, za bujno rast las, za sprečevanje prhljaja, izpadanja las in prerane osivelosti: Fellerjeva jaka „Elsa“ pomada za rast las (Tanohina pomada). Lonček 12 Din.

Po pošti 2 lončka ene ali po 1 lonček obeh Elsa-pomad z zavojnico in poštino Din 40.—

Priporoča se denar poslati vnaprej, ker po povzetju stane poština za 10 Din več. Naročila naslovite jasno na

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrč 341. Hrvatska.

PRAVA MILALEPOTE IN ZDRAVJA:

Fellerjeva Elsa-mila so izvrstno parfimirana ter štedljiva v uporabi, oplemenjujejo kožo in vsebujejo dobro delujoče sestavine, potrebne za zdravje in lepoto!

Ima 6 vrst Elsa-mila:

Elsa-lilijino milo

Elsa-rumenjakovo milo

Elsa-glicerino milo

Elsa-boraksovo milo

Elsa-kafranovo milo

Elsa-milo za brtje.

Zahtevajte povsod samo Fellerjeva mila z značko „Elsa“.

Po pošti za preizkus 5 komadov Elsa-mila po izbiri skupno z zavojnico in poštino 52.— Din.

obleko za vas, grofica, ker ste je itak že precej vajeni!»

»Res je, mož,« je rekla grofica, »vajena sem sinovih hlač. Le škoda, da bo moral, živ ali mrtev, ostati svetu nepoznan, dokler sem jaz živa.«

Moža sta odšla iz sobe in plemeniti dami sta se lotili našemljanja, molče in stvarno, kot da sta tega dela vajeni že od zdavnaj. V par minutah se je komtesa Mariette spremenila v kmetsko dekle, grofica pa v poljskega delavca. Svoje kratko ostrizene črne lase si je zvila v tilnik in si je pokrila z obnošenim klobukom. Njena nekoliko oglata, koščena postava, trde poteze njenega obraza in krepko začrtana usta so pomagala, da je v moški obleki res bila popolnoma podobna podjetnemu mlademu človeku.

In tako spremenjena je pričakovala, da se vrne neznan zavoznik, ki ji je tako dobrodošel in o pravem času ponudil svojo pomoč in rešil njen dragoceni plen v najnevarnejšem trenutku. Vsa njena postava je izžarevala drznost in podjetnost, oči so se ji svetile v pohlepu po novih doživljajih in pustolovčinah, po spletkarenju in kovarstvu, pripravljena je bila na nove grehe in zločine — vse radi kralja in dinastije Burbonov.

ki jih je vsa Francija enodušno pregnala iz dežele.

Vrata so se odprla, vesel in iznenaden krik mladega dekleta je zadonel.

»Glej, glej, — Jack, ti mladi malopridnež!«

Gospodična Filipa je bila, oblečena v temnozeleno, bleščečo svilo, z velikim nojevim peresom za mičnim klobučekom, zardelih lic in bliskajočih se oči.

»Kje ste pa tičali toliko časa —?«

Pa Filipin vzklik veselega iznenadenja in prešerne prednosti je hipoma udušil dvojni krik groze.

Bleda ko stena je omahnila grofica na stol. Komtesa Mariette pa je z zledenelimi, od strahu razširjenimi očmi strmela v vrata, kjer se je za vihrajočimi krili gospodične Filipe pojavil strogi, brezbarvni obraz suhljatega človeka v sivi suknji.

»Le tale podli vohun korzikanskega vsiljivca,« je vzkliknila v strastnem sovraštvu, »nas je mogel tako podlo prevariti!«

Mož v sivi suknji je stopil v sobo, za njim so se pojavili trije, štirje moški v navadni obleki.

»Prevara za prevaro, komtesa, in preobleka za preobleko!« je odgovoril tajni detektiv hlad-

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Ali ni užitek pranje s takim milom?

Ta krasna, gosta in izdatna pena, ta izredna mehkoča ter nad vse učinkovito svojstvo za čiščenje in razkuženje še tako zamazanega perila.

Vedite pa, da ima vsa ta dobra svojstva naše pristo terpentinsvo

milo „Gazela“.

876

GAZELA MILO

Mestna berača sta se pogovarjala. — Prvi: »Povej mi, prosim te, kako dobiš ti povsod kako miloščino. Jaz lahko preletim vse ulice, si utrudim jezik, a vse brez uspeha.« — »No, ti pa povem. Zapomni si, da ima človek možgane za to, da misli, ne pa kakor tele, da ga ljudje cvro na masti. Torej: Ustavim se pred hišo in pogledam, kje so pod okni odpadki vrabcev in golobov. Kje so, tam smem prositi in dobim, ker tam stanujejo usmiljeni ljudje.«

Pekovski učenec se sprejme takoj. Naslov v upravi lista. 880

Učenec s primerno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom na deželo z celo oskrbo v hiši. Ponudbe pod »140« na upravo lista. 874

Majer s 3—4 delavskimi močmi in nekaj viničarjev s 3—4 delavskimi močmi sprejme F. Hutter, Strassenhof, Plavč, pošta Gornja Sv. Kungota. 877

Razumen viničar s 3—4 delavskimi močmi se sprejme. Izve se pri poštnem uradu Sv. Majjeta ob Pesnici. 878

Učenec za slikarsko obrt se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Valentin Šunko, Celje, Aškerčeva ulica 7. 867

Posestvo se prodaja, tri četrt ure od Maribora, 4 orale njiv, 1 oral vinograda, 3 in pol orala sadonosnika, 4 orale gozda, redi se do 4 kraje. Cena 185.000 Din. V bližini gostilne Wolfceti pri Mariboru. Naslov v upravi lista. 875

Bakreni kotelj za žganjekuho, drži čez 100 l, z zvitimi cevmi in pečjo poceni za prodati. Izve se pri: Ivan Knuplež, Vodole št. 28, Sv. Peter pri Mariboru. 872

Nova trgovina

Tekstilni Bazar, Maribor,

Vetrinjska ulica 13

nudi najceneje blago za obleke, svilene robce že od 20 Din naprej, cajgaste robce od 5 Din naprej itd.

876

Oglašujte

||
v Slov. Gospodarju.

Kmetje iz Slovenskih Goric

meljejo v

879

paromlinu EHRLICH pri Pesnici.

„Smeh in jok — naših otrok“.

Berite knjigo »Iz otroških ust« I. del Din 8.50, II. del Din 13.—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

no. »Pa meni je ljubša moja preobleka, ko pa ti sta, ki ste z njo prevarili gospodično Filipo in ji izmaknili dragocene smaragde —!«

»Prevara —? Preobleka —?« je hlastnila gospodična Filipa, ki je vsa zmedena in začudena gledala prizor. »Moji smaragdi —? Ne razumem vas!«

»Grofica de Romaine, ki se je sicer imenovala tudi grof Jack de Romaine, vaš občudovalec in zaročnik, ona vam bo vse razložila. Kočija, ki jo bo odvedla v Rennes pred sodišče, ne bo pripravljena prej ko v pol uri. Medtem,« je pridjal in vzel zavoj, ki je še vedno ležal na mizi, »medtem pa lahko dobite tole na policijskem komisarijatu. Na razpolago vam je, vaša last je. Gospod komisar Cognard sam naj ima to veselje, da vam bo osebno izročil vaše smaragde.«

Pa gospodična Filipa ni več čula detektivskih besed. Kar je doživela, je bilo preveč za njene nežne živce.

Mož v sivi suknji jo je tisto jutro nujno povabil s seboj, češ, da se je vrnil njen Jack in da lahko govorji z njim. Lahko si mislite, kako je bila vesela, ko je nenadoma zagledala svojega »mladega malopridneža«, in kako odurno je bilo

njeno razočaranje, ko je zvedela, da je njen zaročnik — ženska.

Udarec je bil tako silen, da jo je dobesedno podrl na tla. Dober mesec je bolehal na živcih, preden je spet mogla nastopiti v gledališču.

Grofica in komtesa de Romaine se nista upirali. Upor bi bil tudi čisto brezuspešen. Štirje detektivi so stopili v sobo in zunaj pri vratih so stražili še drugi. Skrbno zastraženi, pa dostojno, kakor se je spodobilo za grofice, so prepeljali obe royalistki v Rennes, tam sta bili sojeni in obsojeni na pet let ječe. Pa leto pozneje ju je cesar Napoleon pomilostil, po povratku Burbonov sta dobili visoko odlikovanje in lepo nagrado »za usluge, storjene kralju in njegovi stvari«.

Grof Jack de Romaine je služil v pruski armadi, medtem ko je njegova mati nosila njegove hlače. Šele po bitki pri Waterloo se je vrnil v Francijo. Komtesa Mariette se je omožila in se ob času julijske revolucije l. 1830 izselila z možem na Angleško, kjer je umrla krog l. 1870.

KDO BO RAZUMEL ŽENSKO SRCE —

1.

Markizi Plélan je zdrknilo pismo na krilo, solze so ji stale v očeh.

a samo onemu, ki zna
kmetjati in hmelj
pro-
dajati. Kupite zato knjigo HMEJARSTVO! Stane Din 50, vezana
Din 60. Doblj se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Hmeljarstvo nese,

„Majdica“

se mi je rodila, zdrava in krepka“, hili pripovedovati svojim znankam gospa Mica. Deklece je že sedaj nečimerno ter zahteva samo snežnobelo in lepo dišeče perilo. Zato si je prineslo kar s seboj

Schicht ^{ov}
RADION

Schicht
RADION
pere sam!

Revolucija
v mizaraki stroki!
MIZARSKI LES
INFORMACIJE DAJE
DRUŠTVO ZA OBRATNE
POTREPNOSTI
V OSIJEKU.

484

Pljuča! Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina. 807

Hlapcc

h konjem samo z letnimi izpričevali, priden, trezen in pošten se sprejme proti dobremu plačilu in čeli oslrbu pri Ivanu Bezjaku, tovarna bučnega olja, Fram. 868

Sodar

za vinsko kletarstvo in izdelovanje sodov se takoj sprejme. Ponudbe je poslati na: Fric Zemljčič, vinnogradsko velepossestvo v Ljutomeru. 834

Oglašujte!

Mala oznanila

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO

V „Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 1-20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah.

Šafarja za takojšnji vstop se sprejme za večje posestvo. Prednost imajo kmečki sinovi z dovršeno kmetijsko šolo, samskega stanu in večletno prakso v starosti 28 do 30 let. Ponudbe s prepisi spričeval je vposlati upravi »Slovenskega Gospodarja« pod značko »Šafar 1929«. 815

Velika mlekarna, ki poseduje več sirarn, išče provizijske zastopnike za prodajo sira in masla. Ponudbe z referencami pod št. 862 na upravo lista. 862

Malo posestvo se prodaja: Rogoza števil. 43, pošta Hoče. 866

Vinčar s 5 delovnimi močmi se sprejme pri: Schmiderer v Bresternici pri Mariboru. 864

Hmeljske obirače krog 100 oseb sprejemem krog 15. avgusta. Plačilo po dogovoru in po predpisu Hmeljarskega društva. Oglasila sprejemem tudi v manjših skupinah. Ferdo Ozvald, posestnik v Rušah pri Mariboru. 869

Iščem pekarijo v najem s 1. oktobrom: Karol Skrbiš, Ogljenšak, Zgornja Polskava. 860

Vinograd v dobrem stanu se prodaja v Poljčanah. M. Kunej, Sp. Poljčane. 859

Trgovski učenec z dobro šolske izobrazbo in 2 razredoma meščanske šole se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Prednost imajo tisti, kateri so se že en čas učili. Naslov v upravi lista. 858

Vajenca pekovskega, močnega in zdravega, sprejme takoj pekarna Ropan, Šoštanj. 871

Obvestilo. Podpisani Josip Kurbos, posestnik v Rogoznici 29, dam na znanje, da moja žena Suzana Kurbos ni opravičena brez mojega privoljenja prodati, oziroma razpolagati s katerikoli skupnimi našimi predmeti in da bodem od vsakogar zahteval sodnijsko povračilo onih stvari, katere bi odtujila moja žena. — Jožef Kurbos, Rogoznica 29, p. Sv. Barbara v Slov. gor. 870

Učenca krepkega, zdravega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejemem v trgovino mešanega blaga. Sprejemem tudi pridno pomočnico in zdravo, priletno pestunjo. Naslov: Jurak Josip, Oplotnica. 868

»Tudi monsignor mora iti —!« je dejala žalostno. »Zdi se mi, da smo izgubili ogelni kamen naše organizacije —.«

Njena hčerka Konstanca je lahko nestrpno vzdihnila.

»Monsignor bi bil prvi, ki bi vas opozoril, da pustite žalovanje nad preteklostjo, mati, in obrnete misli na nevarnosti, ki nam grozijo v bodočnosti!«

Sedela je pri odprti omari in skrbno pregledovala kopjo papirjev in pisem. Ene, in teh je bilo največ, je metala v ogenj, ki je veselo prasketal in plapolal v peči, druge pa je povezovala v šope in jih polagala v pločevinasto škatlo poleg sebe.

»Pa lepo je le,« je nadaljevala markiza otožno, »da je v kljub obilnim poslom, ki jih ima s pripravami na odhod v pregnanstvo, še mislil na nas in nam poslal pismo po posebnem selu! O, tisto pregnanstvo —! Kolika sramota —! Koliko poniževanje —!«

Konstanca je bila gotova s svojim delom. Vstala je, zaklenila škatlo in jo vzela pod pazduho.

»Povej mi, mama, kaj ti je pravzaprav pisal alenčonski nadškof?«

Bledo solnce zimskega popoldneva je z mehko lučjo obsevalo njeno vitko, nežno postavo in žarelo v njenih obilnih, zlatih lasih. »Vsak hip utegnejo priti — tisti vragovi!« je nadaljevala in ježno krenila z drobno, fino glavico. Njena drobna usta so se krčevito stisnila, velike sinje oči so se ji zablistale in na njen ljubki obrazek so legle poteze strastnega sovraštva. »Sicer pa, — pripravljeni smo. Samo tole škatljico še bom skrila na njeno mesto, potem pa naj le pridejo!«

Markiza Plélan je spet vzela v roke pismo, ki ji je povzročilo toliko žalosti, in ga brala hčerki.

»Dragi prijatelji,« tako se je pismo glasilo, »kakor ste morebiti že zvedeli, sem tudi jaz postal žrtev odurnih vohunov drznega Korzikanca. Njegova kraljevska visokost grof d' Artois je prišel z Angleške in me obiskal, kakor veste. Pa njegov obisk se je končal nesrečno. Vohuni so mu bili za petami, komaj da je stopil na francoska tla.

(Dalje prihodnjič.)

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-rejeto knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Scherbaum^{co} kruh je najboljši in zdrav!

825

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Viničar z 5—6 delavnimi močmi se sprejme za vinograd v Bresternici. Vpraša se pri: Ubald Nassimbene, mestni stavbenik, Maribor, Vrtna ulica 12. 832

Vajenca sprejme Kuruk Eduard, krojač, Sv. Lenart v Slov. gor. 863

Viničar, zvest in delaven, z najmanj 3 delavci in večletnimi spričevali se takoj sprejme. Dopisi s prepisi spričeval naj se pošljejo do 1. avgusta na upravo lista pod »Vestni delavec«. 831

Viničar s 5 močnimi delavskim močmi in lastnimi kravami se sprejme s 1. novembrom. Naslov v upravi lista pod »Dobro mesto«. 846

Hočete se rešiti Vašega revmatizma in protina?

Trganje in bodenje v udih in sklepih, otekli udi, skriviljene roke in noge, trganje in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje.

Jaz Vam nudim

zdravilno pitje, ki razkroji sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ne kako univerzalno ali tajno zdravilo, ampak en produkt, ki ga proizvaja narava sama za odrešenje bolečavega človeštva.

Vsakemu dam brezplačno za poskus! 865

Pišite mi takoj in Vi dobite od mojih po celem svetu nahajajočih se skladišč popolnoma brezplačno in franko en poskus obenem z podučljivo razpravo. Vi se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju.

AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF, Bruchsalerstrasse Nr. 5. Abt.: 24

Letošnje leto obeta obilo sadja in vsaka umna gospodinja ga za zimo zakuha, ravno tako razno sočivje. Zakuha pa se najbolje v svetovno znanih kozarich »Weck«, katere ima vedno v vseh velikostih na zalogi Josip Jagodič, trgovina z železnino in zaloga »Weckovih« aparatov, Celje, Glavni trg. Ceniki in pojasnila zastoj. 836

Učenca, nadarjenega, pridnega, zdravega ter primerno močnega, ako mogoče s par razredi meščanske ali druge srednje šole, sprejme trgovina z mešanim blagom v mestu. Fant pa mora na vsak način znati tudi nemški. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe je poslati na upravo tega lista pod »Trgovski učenec«. Sinovi železničarjev in trgovcev imajo prednost. 837

V tem so si vsi edini

Obleke za
neveste, moško
in žensko blago, po-
stojno in živo in perilo

samo iz

trgovske hiše

Franc Kolerič
Apače

Klobukc.
izgotovljene o-
bleke, čevlje, nogavice
i. t. d.

Veletrgovina z železnino PINTER & LENARD, MARIBOR

459

ALEKSANDROVA CESTA 32—34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kovanje za stavbe, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Lisičje, kunine, dihurjeve, bele podlasiče in druge zimske kože od divjačine kupuje čez celo leto po najvišjih cenah I. RATEJ, trgovec, Slov. Bistrica, 402

1000 dinarjev Vam plačam ako Vaše bradavice, kurje oči, irdo kožo,

izrastke ne odstranite sigurno v teku treh dneh s RIA balzamoj brez soli, brez trpljenja in brez noža. Zdravniška priporočba: Dr. Cyrakus B. Wien piše, jaz sem s RIA zadovoljen, pošljite mi nadaljnih 24 lončkov, hočem jih uporabljati pri mojih pacientih. Cene z garancijskim pismom Din 9°, 3 lončki Din 18°, 6 lončkov Din 32°.

Dr. Nic Kemény, Košice

Raschau

Postfach 12/L 54

818

Čechoslovaket.

Jaz Vam rad potrdim, da uporabljam dolga leta Thürpil in sem s tem kot preprečevalno sredstvo pri driski telet dosegel zelo dobre uspehe.

Gutspächter v. H. in T.

Zahtevajte pristen Thürpil in odklonite nadomestilo.

Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen.

Zaloga: „LYKOS“, Mr. K. VOUK, ZAGREB, Jurjevska ul. 8.

594-III

Naročite se na „Slov. Gospodar“!

**Naša
menjalnica
vedno odprta
Scherbaum
Kopališka ul. 4**

848

Kravarja

sprejme Križniška uprava,
Velika Nedelja pri Ormožu.

811

Dekleta, ženske in moški

cenijo dobri učinek, že 32 let preizkušenih proizvodov: Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kože, za negovanje obraza, vrata in rok, proti solnčnim pegam, sojedcem itd., nadalje Fellerjeva Elsa-pomada za rast las, za kožo glave, proti prhljaju, izpadanju las itd. — 2 lončka ene ali po en lonček od obeh pomad franko po pošti pri vnaprej poslanih 40 Din pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrj 341. Hrvatska. Ako se pošlje 48 Din vnaprej, se priloži še eno Fellerjevo milo zdravja in lepote »ELSA«.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. Z. Z. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča tvrdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

322

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z rumovim cvetom oboje dobite le v **Drogeriji Wolfram, Maribor** Slovenska ulica. 394

Kuhinjsko posodo vsakovrstno kupite najugodnejše v trgovini **Fr. Senčar,** Mala Nedelja. 848

„JAVA“ pšenična kava

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih!

je izvrstna, zelo redilna in okusna!

Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „JAVA“ pšenične kave je kot darilo pridjana ena lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah dobi vzorec 100 gr „JAVA“ pšenične kave poštine prosto. Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika.

Pražarna kave „JAVA“ K. D. Beograd, Lomina ulica 11/e

714

**Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju**

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem,

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.